

Cosmic pilotdrift

Landstinget i Västmanland

Utvärderingsrapport 2

Anna-Lena Nilsson, [2009-02-17]

1. Sammanfattning

Projektet MedNet, Landstinget i Västmanland, har tillsammans med två kliniker pilotinfört delar av vårdinformationssystemet Cosmic. Det övergripande målet för projektet är att anskaffa och införa ett gemensamt IT-stöd för vårdgivarens hantering av patientinformation.

Pilotinförandet av Cosmic startade i april 2008. Pilotdriften har skett vid Sala närsjukhus samt vid Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP) Västmanland. Dessa kliniker har gått från pappersjournal till datorjournal.

Inför beslut och planering av breddinförandet gav Landstinget i Västmanland eHälsoinstitutet i uppdrag att utvärdera om slutanvändarna tycker att Cosmics funktionalitet är tillfredställande så att ett breddinförande skulle kunna påbörjas. En första utvärdering (UTV1) gjordes under november-december 2008. UTV1 utgick då från slutanvändare som grupp. Eftersom behovet att kunna se svar från specifika yrkeskategorier framfördes från fack och ledning inom Landstinget i Västmanland, togs beslut om att göra en ny utvärdering (UTV2) som utgick från samma enkät som UTV1 men inkluderade frågan om yrkeskategori.

Landstinget i Västmanland har under tiden som förlöpt mellan UTV1 och UTV2 tagit beslut om att starta ett breddinförande.

Enkäten gick ut till alla slutanvändare på de två pilotklinikerna. Enkäten sändes ut via eHälsoinstitutets webbenkätssystem. Av totalt 222 slutanvändare besvarade 158 enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 71%. Av dessa var ca 10% läkare respektive undersköterskor, 21% sjuksköterskor och resterande yrkeskategorier, dvs. kuratorer, psykologer, läkarsekreterare och annan yrkeskategori, ca 15% vardera.

Om man ser till slutanvändarna som grupp visar UTV1 och UTV2 inga tydliga skillnader i resultatet där samma fråga ställts. I UTV2 finns inte heller några tydliga skillnader i resultat mellan de två pilotklinikerna. UTV2 visar dock att det finns skillnader i hur de olika yrkeskategorierna upplever pilotdriften av Cosmic. Läkarna är den yrkesgrupp som skiljer sig mest från de andra yrkeskategorierna. De anser att deras kapacitet att ta emot patienter påverkats negativt samt att den minskade kapaciteten ännu, efter 9 månader, inte återställts. Läkarna är även den yrkesgrupp som inte kan dokumentera det de behöver i Cosmic, upplever stora svårigheter att ta fram översikter och önskar att Cosmic skulle ge tydliga felsignaler vid felinmatning.

Det är viktigt att beakta de synpunkter som kommit fram under utvärderingarna. Alla yrkeskategorier framförde önskemål om att kunna påverka mer och det är många slutanvändare som känner frustration för att det inför breddinförandet inte tagits hänsyn till deras synpunkter angående hur Cosmic kan göras mer användbart. Även då pilotdriften av Cosmic visar på många fördelar så finns ett stort antal svagheter angivna framförallt bland läkarna. För att Cosmic ska fungera optimalt i den kliniska vardagen bör dessa svagheter åtgärdas.

2. Bakgrund

Projektet MedNet, Landstinget i Västmanland, har tillsammans med två kliniker pilotinfört delar av vårdinformationssystemet Cosmic, dvs. modulerna patientadministration (VA, RP, VB), läkemedelslista och text (VD). Det övergripande målet för projektet är att anskaffa och införa ett gemensamt IT-stöd för vårdgivarens hantering av patientinformation. Detta innefattar även en klinisk portal.

Pilotinförandet av Cosmic startade i april 2008 efter att ha skjutits upp vid två tidigare tillfällen, hösten 2006 och vintern 2007. Pilotdriften har skett vid Sala närsjukhus samt vid Barn- och Ungdomspsykiatri (BUP) Västmanland. Dessa kliniker har gått från pappersjournal till datorjournal.

Inför beslut och planering av breddinförandet uppdrog Landstinget i Västmanland åt eHälsainstitutet att utvärdera om slutanvändarna tycker att Cosmics funktionalitet är tillfredställande för att ett breddinförande skall kunna påbörjas. En utvärdering gjordes under november-december 2008 (UTV1) och en rapport, ref. 1, överlämnades till uppdragsgivaren. Den utvärderingen utgick från slutanvändare som grupp, dvs slutanvändarna tillfrågades inte vilken yrkeskategori de tillhörde.

Då behovet att se svar från specifik yrkeskategori uppkom från facket och ledningen inom Landstinget i Västmanland togs beslut om att göra en ny utvärdering (UTV2) med ett enkätutskick som utgick från samma enkät som UTV1 men inkluderade frågan om yrkeskategori.

3. Mål

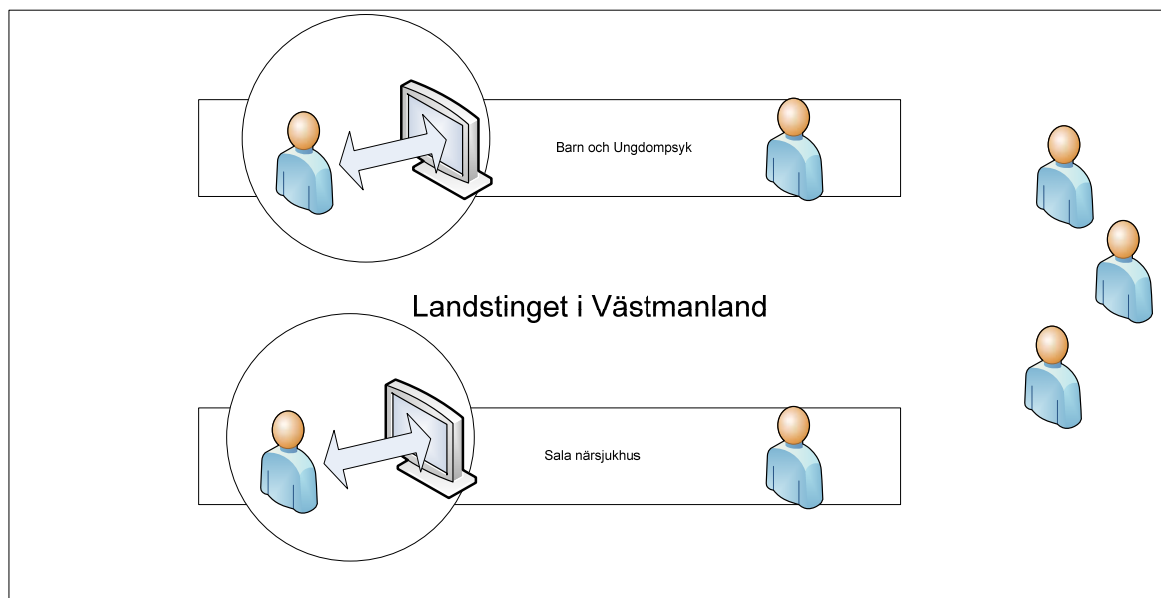
Målet för utvärderingen var att undersöka om användningen av Cosmic på modulnivå inklusive samverkan mellan de enskilda modulerna har tillfredställande funktion för att ett breddinförande skall kunna påbörjas. "Tillfredställande nivå" bestäms utifrån slutanvändarnas (vårdpersonalen, uppdelad i yrkeskategorier, på de kliniker där pilotdriften sker) subjektiva synpunkter baserade på erfarenhet, kunskap och fakta.

Landstinget i Västmanland har under tiden som förlöpt mellan UTV1 och UTV2 tagit beslut om att starta breddinförandet. UTV2 är sålunda en uppföljning och komplettering av den enkät som sändes ut i slutet på år 2008.

4. Utvärderingsobjekt /Avgränsning

Utvärderingen fokuserade på slutanvändarnas användning av Cosmic. Se nedan figur 1 där utvärderingsobjektet är markerad med en ring, inbegripet användbarhet, handlingsbarhet och upplevd nytta. Utvärderingsobjektet innefattar inte kommunikationsgränssnittet, dvs. vårdprocessen med andra enheter inom eller utanför landstinget.

Cosmic består av modulerna Cosmic Patientadministrativa system (PAS) inkluderat vårdadministration och resursplanering samt Kliniskt vårdstöd inkluderat vårddokumentation, läkemedelslista samt vårdbegäran. Begränsningen i användningen under pilotdriften är att inget utbyte av data via Cosmic med andra kliniker har gjorts gällande remiss och svar och läkemedelslistan.

Figur 1. Den yttre rektangeln markerar hela Landstinget i Västmanland inklusive enheter, personal och processer. De två inre rektangelarna markerar respektive pilotklinik och dess enheter, personal och processer. Utvärderingsobjektet markeras med ringen runt en slutanvändare.

5. Genomförande

Enkätfrågorna från UTV1 låg till grund för UTV2 med den skillnaden att enkäten kompletterats med att slutanvändarna fick svara på vilken yrkeskategori de tillhörde. Sex yrkeskategorier och ett svarsalternativ ”annan yrkeskategori” fanns som alternativ. Även vissa kompletteringar av frågorna gjordes.

Enkäten gick ut till alla slutanvändare på de två pilotklinikerna. Enkätfrågorna granskades av uppdragsgivaren. Enkäten sändes ut via eHälsainstitutets webbenkätssystem till de mailadresser som listats av uppdragsgivaren. Då UTV1 utskick till viss grad hejdades av landstingets mailserver föregicks UTV2 av förberedelser från både Landstinget i Västmanland genom att ”öppna” mailservern för att kunna ta emot ett massutskick, samt av eHälsainstitutet som sände ut enkäten i grupper om 30. Några få slutanvändare (8) som hade problem att svara på webbenkäten och/eller hade gmail adress där problem uppstod att komma åt sin mailbox, gavs möjlighet att besvara enkäten skriftligt.

Ett missivbrev författades av uppdragsgivaren samt sändes ut det till alla slutanvändare. Missivbrevet beskrev orsaken till beslutet om varför samma enkät skulle besvaras igen samt gav information om svarstid etc.

Svarstiden sattes till knappt 2 veckor. eHälsoinstitutet sände ut två påminnelser.

5. Resultat

Resultatdelen återger resultatet från enkäten samt en jämförelse av resultatet mellan UTV1 och UTV2 där samma frågeställning användes. Alla slutanvändare besvarade inte alla frågor vilket ska beaktas vid avläsning.

Enkät

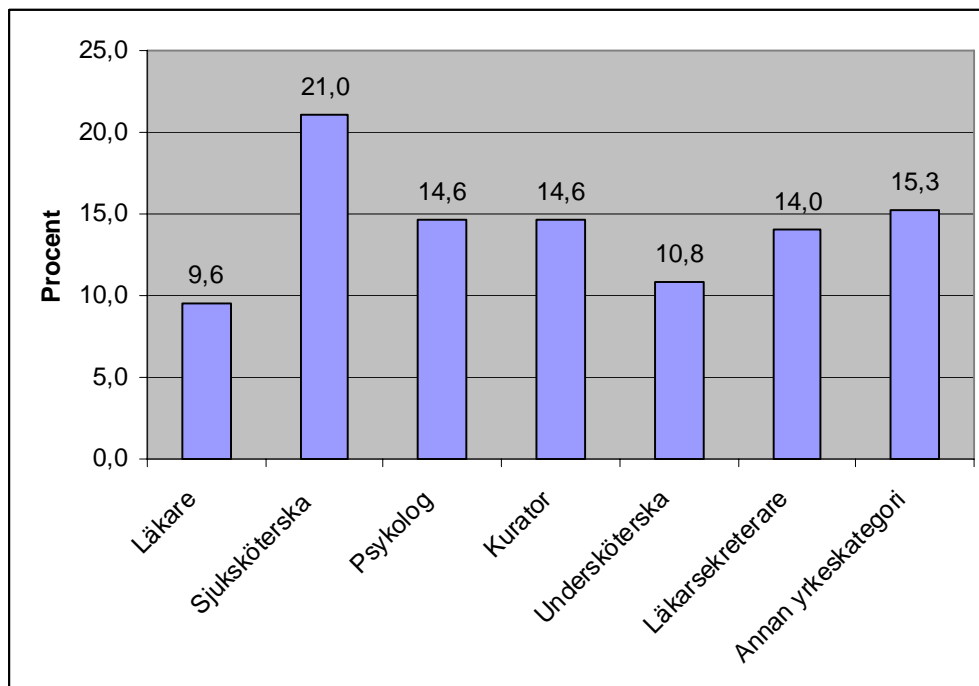
Enkäterna baserades på ett flertal påståenden som besvarades på en sexgradig instämmandeskala samt några frågor med öppna svar. Det gavs möjlighet att kommentera svaren.

Av totalt 222 slutanvändare besvarade 158 enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 71%. Svarsfrekvensen per yrkeskategori kan inte ges då totala antalet slutanvändare per yrkeskategori inte registrerats av landstinget. Respektive pilotklinik, Sala närsjukhus och BUP, hade totalt 99 respektive 123 slutanvändare. Enkäten besvarades av 57 slutanvändare på Sala närsjukhus respektive 98 på BUP vilket ger en svarsfrekvens per klinik på 57% respektive 80%.

Fördelningen av yrkeskategori, kön, respektive klinik, se tabell 1 och figur 2.

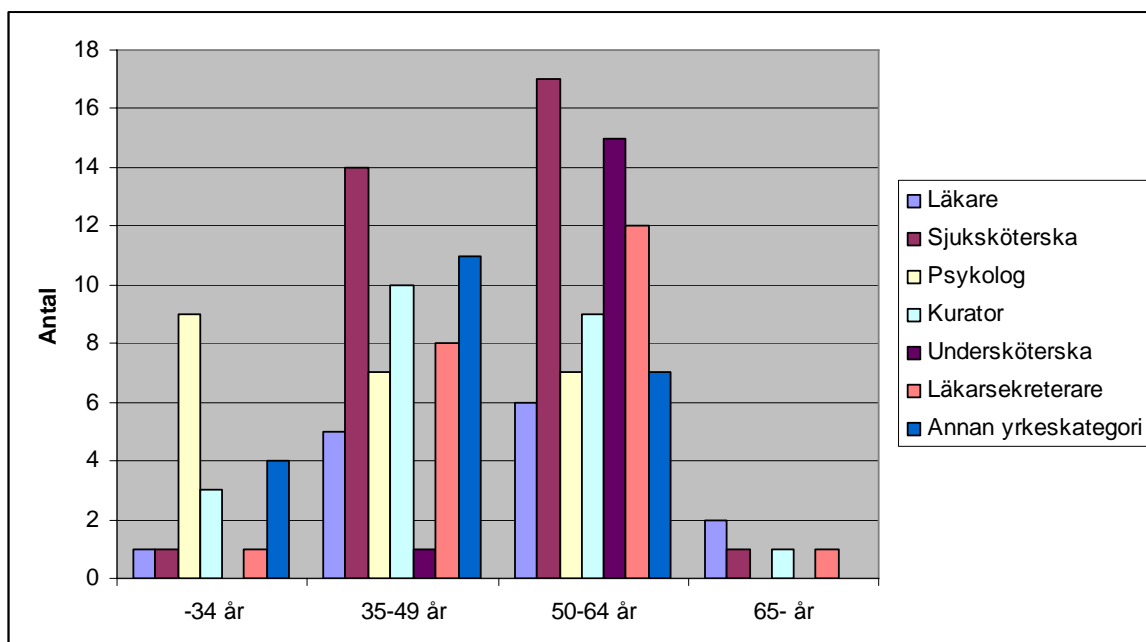
Tabell 1. Antalet slutanvändare/ yrkeskategori/ pilotklinik/ kön.

	Sala		BUP	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
Läkare(14)	2	3	4	5
Sjuksköterska(31)	1	18	0	12
Psykolog(23)	0	0	4	19
Kurator(22)	0	1	2	19
Undersköterska(17)	0	16	0	1
Läkarsekreterare(22)	0	5	0	17
Annan yrkeskategorier(23)	1	8	2	12
Totalt antal kön/klinik(152)	4	51	12	85

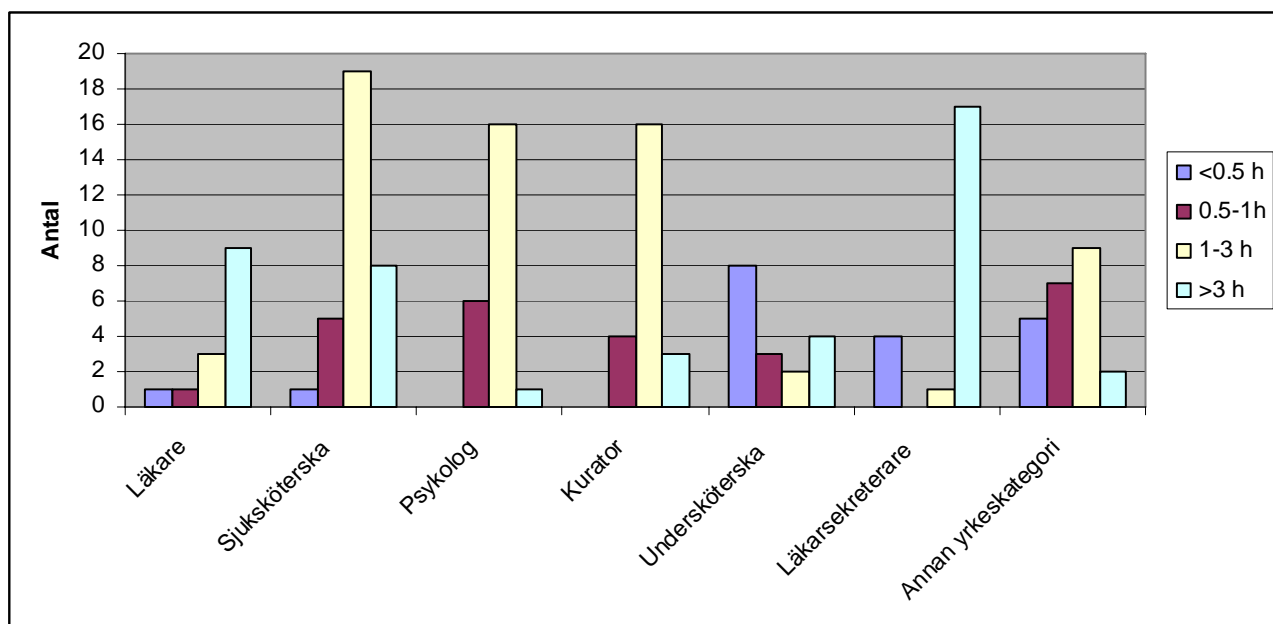

Figur 2. Procentuellt antal slutanvändare per yrkeskategori.

Fördelningen av ålderskategori per yrkeskategori, se figur 3 samt de uppskattade antal timmar per dag som antalet slutanvändare per yrkeskategori aktivt jobbar i Cosmic, se figur 4.

Figur 3. Antal slutanvändare/yrkeskategori ålderskategori

Figur 4. Uppskattat antal timma/dag som respektive slutanvändare/yrkeskategori har svarat att de aktivt jobbar i Cosmic.

Tretton slutanvändare var superanvändare. Ingen superanvändare var läkare eller psykolog, se tabell 2.

Tabell 2. Antal superanvändare per yrkeskategori/pilotklinik

Yrkeskategori	Sala närsjukhus	BUP
Sjuksköterska	2	2
Undersköterska	1	0
Läkarsekreterare	0	5
Anna yrkeskategori	2	1
Totalt	5	8

- 83% av de 152 slutanvändare som besvarade frågan använder Internet för att handla och/eller utföra bankärenden.
- 50% hade gått utbildning i annat vårdsystem än Cosmic. Ser man till yrkeskategori så var det 50% i alla yrkeskategorier förutom undersköterskor och läkarsekreterare. Av undersköterskorna var det 29% som hade tidigare erfarenhet och av läkarsekreterarna var det 77% med tidigare erfarenhet. De system man hade tidigare erfarenhet av var PAT2000, ProfDoc, BMS System Cross, Notat, ProCapita, Origo, Melior och andra bokföringssystem.

Nedan följer de frågor, i samma följd som i enkäten, som besvarades på en sexgradig instämmandeskala från *instämmer inte alls* till *instämmer helt*.

För att graferna, där alla yrkeskategorier visas, skall bli enklare att avläsa har den sexgradiga instämmandeskalan lagts ihop till tre grader. ”Instämmer i låg grad” på den tregradiga skalan motsvarar *instämmer inte alls* plus *instämmandegrad 2*, ”instämmer till viss grad” motsvarar *instämmandegrad 3* plus *instämmandegrad 4* och ”instämmer” motsvarar *instämmandegrad 5* plus *instämmer helt*. I den beskrivande texten ges medianvärdet med värden från den sexgradiga skalan där de som svarat ”Kan ej besvara” exkluderats. ”Kan ej besvara” anges endast då antalet slutanvändare överskrider tio.

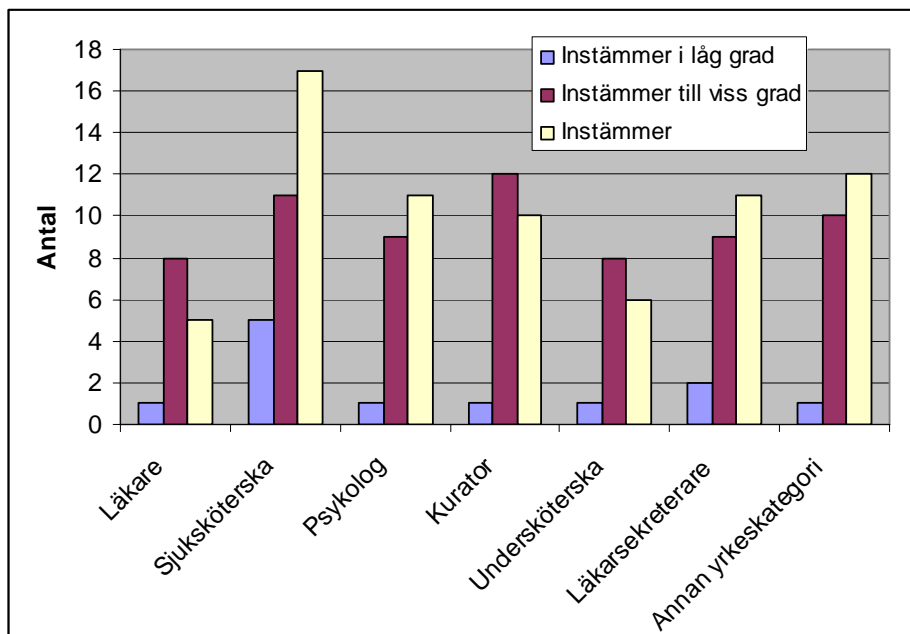
Kommentarerna återges i sammanfattande form.

1. Jag har fått tillräckligt med information för att kunna använda Cosmic i mitt arbete.

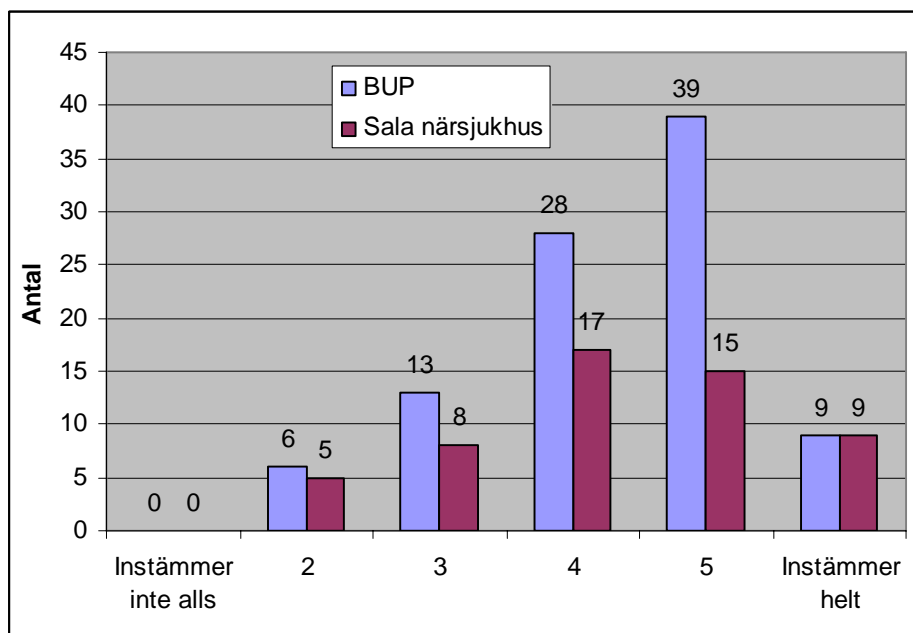
154 slutanvändare besvarade frågan. Psykologer, sjuksköterskor och annan yrkeskategori gav ett medianvärde på instämmandegrad 5 medan övriga yrkeskategorier gav en median på instämmandegrad 4. (figur 5 och figur 6)

Kommentarer:

- Svårt att ta till sig information innan man börjat arbeta i systemet.
- Informationen faller i glömska.
- Det är först då man börjar använda systemet som man upptäcker saker som man inte fått reda på och som man skulle behöva veta.
- För lite information om flöden.

Figur 5. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de fått tillräcklig information för att kunna arbeta i Cosmic.

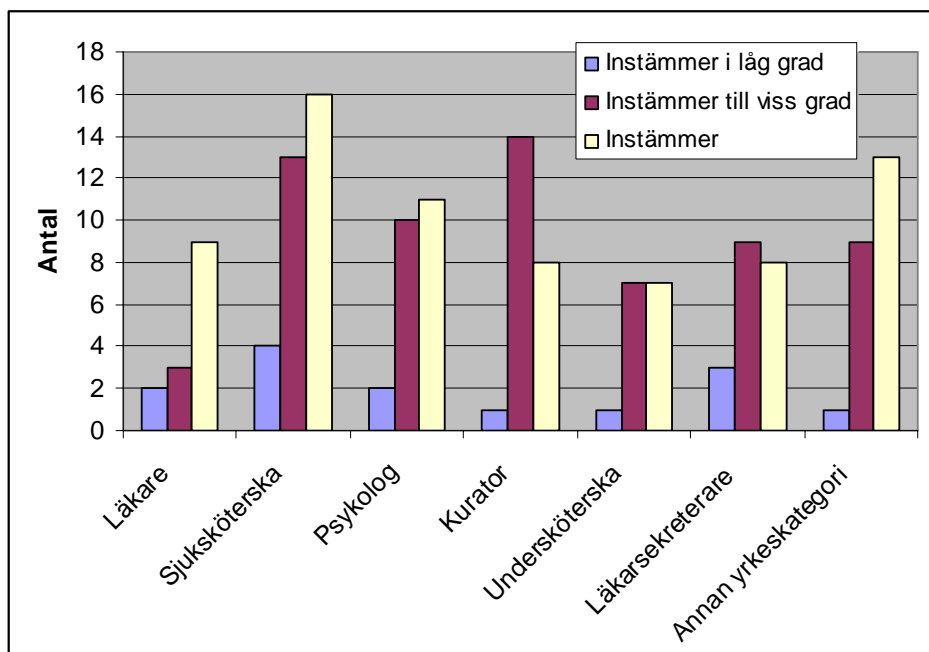
Figur 6. Antal slutanvändare/klinik som svarat på sexgradig instämmandeskala om de fått tillräcklig information för att kunna arbeta i Cosmic

2. Jag har fått tillräcklig utbildning för att kunna använda Cosmic i mitt arbete

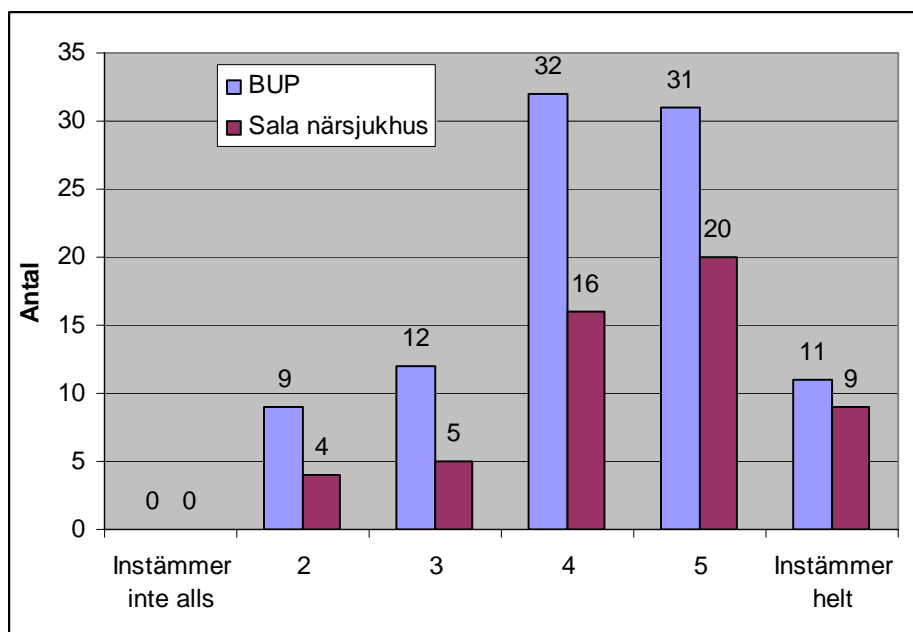
153 slutanvändare besvarade frågan. Medianen för läkarna, annan yrkeskategori och undersköterskorna gav ett värde på instämmandegrad 5. Övriga yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 4. (figur 7 och figur 8)

Kommentarer:

- Saknades information/utbildning om rutiner och flöden.
- Alla flöden har inte tagits upp eftersom de inte är så frekventa, t.ex. kassafunktioner på asylärenden, turist etc.
- Finns inte stöd av någon manual för många funktioner.
- Utbildningen var omfattande men saknade att den utlovade manualen inte sändes ut direkt efter utbildning.
- Bra utbildning men det behövs tillgång till superanvändare på arbetsplatsen och kontinuerligt behov av att träna.
- Behov av återkommande repetitioner.
- Superanvändare behöver ytterligare, kontinuerlig, utbildning och information om förbättringar respektive förändringar i systemet.
- Missat utbildningstillfället medför att det är svårt att få till ett extra tillfälle.

Figur 7. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de fått tillräcklig utbildning för att kunna arbeta i Cosmic

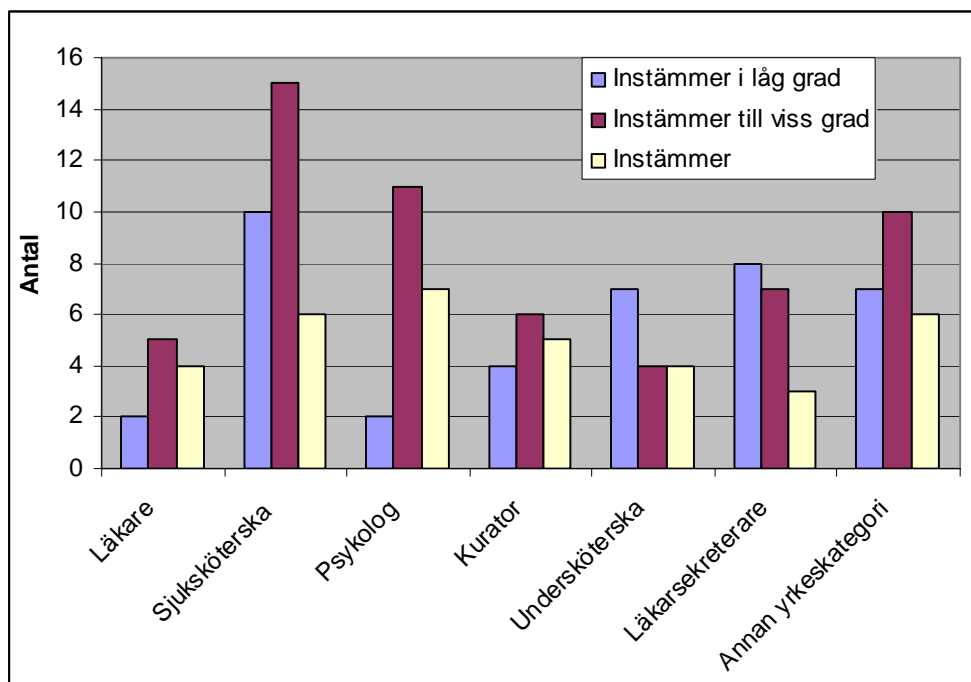
Figur 8. Antal slutanvändare/clinic som svarat på sexgradig instämmandeskala om de fått tillräcklig utbildning för att kunna arbeta i Cosmic

3. Inför pilotdriften var verksamheten som jag tillhör tillräckligt förberedd för att förstå hur Cosmic ska användas i verksamhetens dagliga arbete.

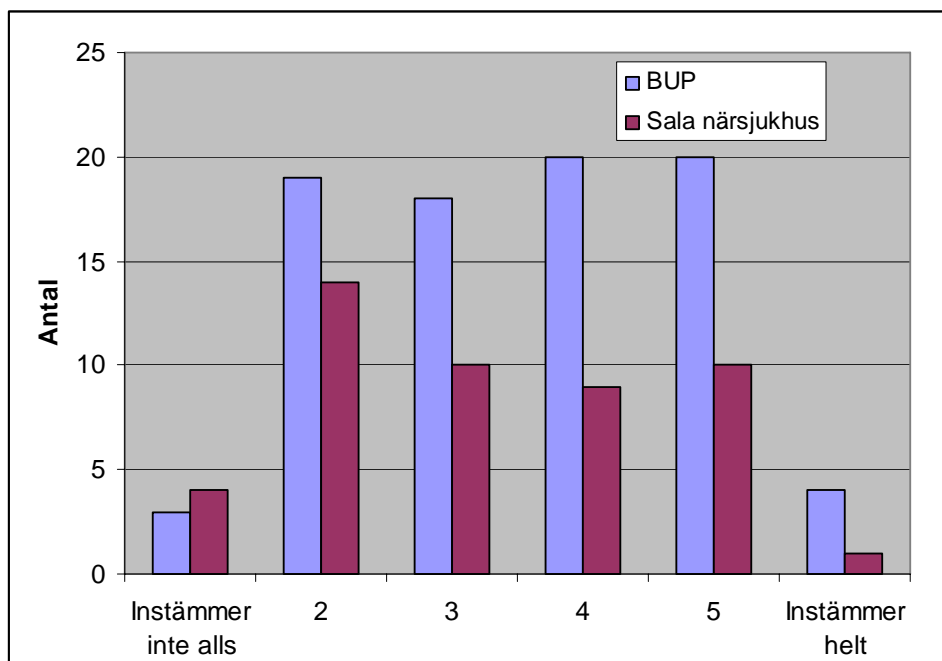
Tjugo slutanvändare av 153 svarade "Kan ej besvara" varav det största antalet per yrkeskategori fanns bland kuratorerna (7). Medianen gav instämmandegrad 4 för kuratorer, undersköterskor och annan yrkeskategori. Resterande yrkeskategorier hade medianen instämmandegrad 3. (figur 9 och figur 10)

Kommentarer:

- Svårt att förutse för verksamheten hur arbetsflödena skulle ändras, särskilt då ingen sett och/eller använt det nya systemet.
- Verksamheten kändes inte förberedd då det var en mängd frågeställningar som det inte fanns svar på.
- Verksamheten var förberedd men inte systemet.
- Verksamheten var inte beredd på att det skulle ta så mycket tid.
- Verksamheten förberedde inte att ha en superanvändare på varje arbetsplats.

Figur 9. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om verksamheten som de tillhör var tillräckligt förberedd.

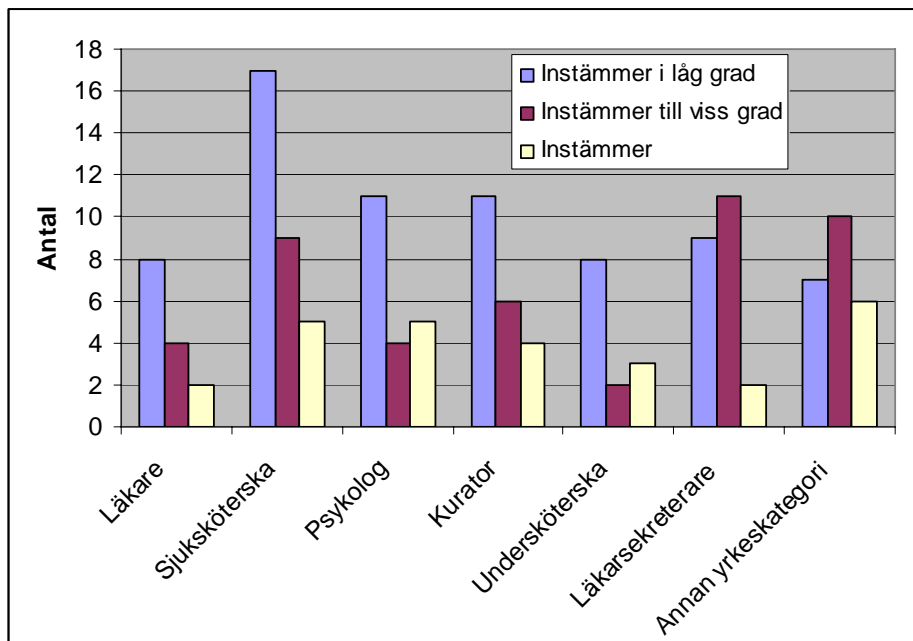
Figur 10. Antal slutanvändare/klirik som svarat på sexgradig instämmandeskala om verksamheten som de tillhör var tillräckligt förberedd.

4. Jag har haft möjlighet att påverka min användning av Cosmic.

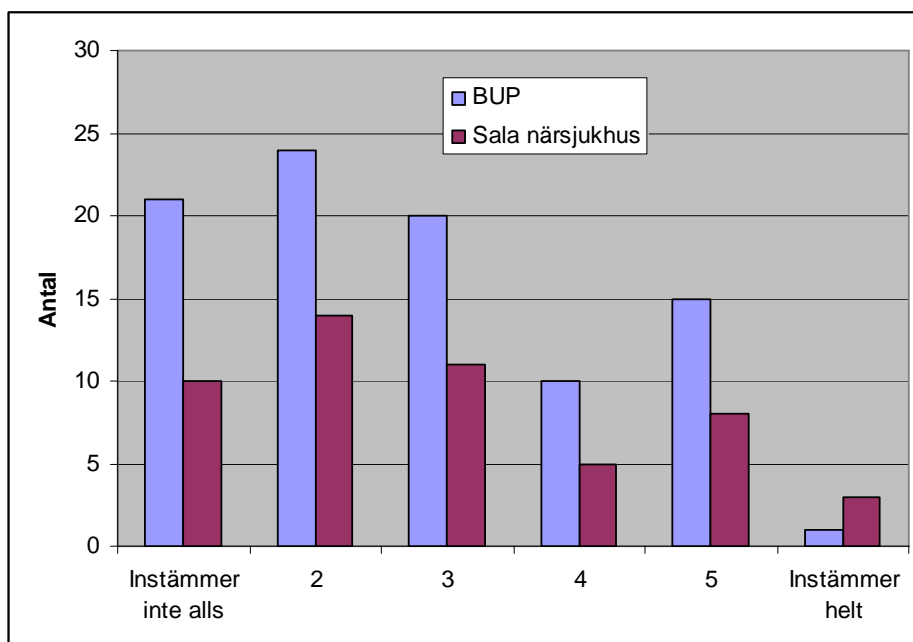
Elva av 155 slutanvändare svarade "Kan ej besvara". Läkare, sjuksköterska och psykolog gav ett medianvärde på instämmandegrad 2. Resterande yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 3. (figur 11 och figur12)

Kommentarer:

- Har haft möjlighet att påverka uppsättning av vyer.
- Upplever systemet som oerhört låst och statiskt.
- Kan vända mig till Superanvändare.
- Svårt att påverka - får "nej" från MedNet/Cambio.
- Trodde att vi skulle få vara med och påverka mer.

Figur 11. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarar på om de har haft möjlighet att påverka sin användning av Cosmic.

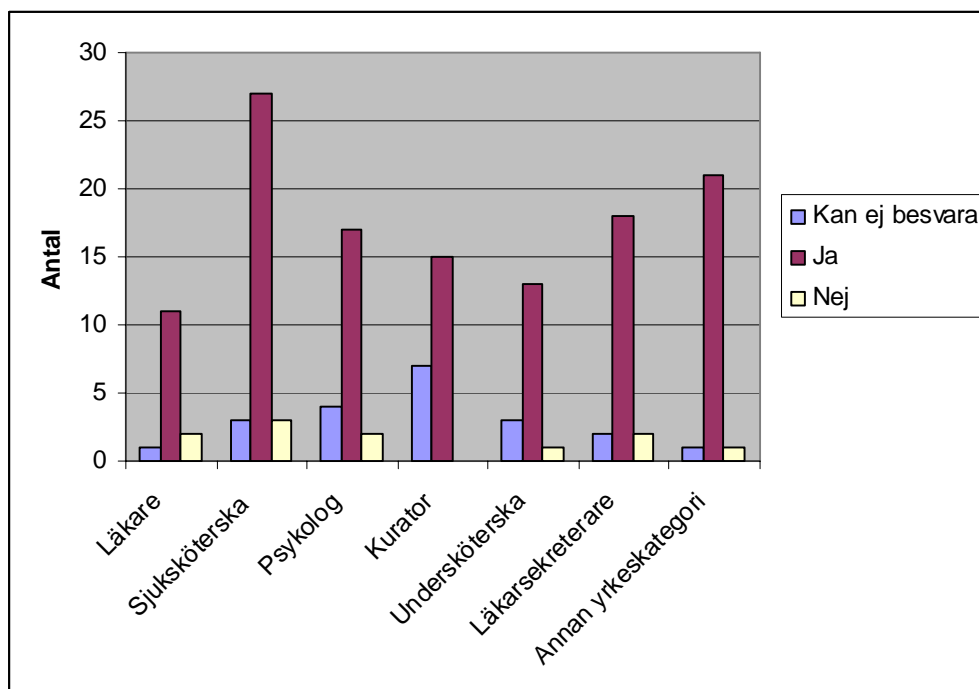
Figur 12. Antal slutanvändare/klirik som svarat på en sexgradig instämmandeskala om de har haft möjlighet att påverka sin användning av Cosmic.

5. Mitt arbetsflöde har förändrats i och med införandet av Cosmic.

21 slutanvändare svarade "Kan ej besvara". 79% av 154 svarade att deras arbetsflöde hade förändrats. (figur 13)

Kommentarer:

- Har tappat överblicken över mitt arbete.
- Skriver ut journaldokument då det är svårt att läsa på skärm.
- Slipper leta journal.
- Kan skriva journal själv.
- Har fått andra arbetsuppgifter då de som dikterat tidigare skriver själva.
- Mer moment i Cosmic- omständigt!
- Mycket datahantering.
- Mer administration.
- Har inte samma kontroll som jag hade innan.
- Kan åtgärda saker när jag har en dator i närheten men hembesök har försämrats.

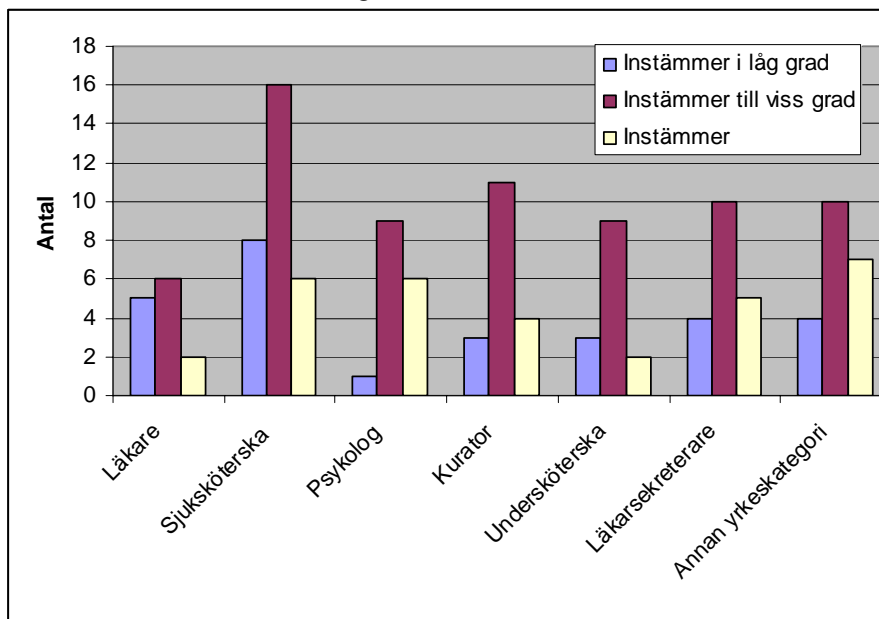
Figur 13. Antal slutanvändare/yrkeskategori som på en tregradig instämmandeskala svarar om deras arbetsflöde förändrats.

6. Förändringarna som gjorts av mitt arbetsflöde är väl fungerande.

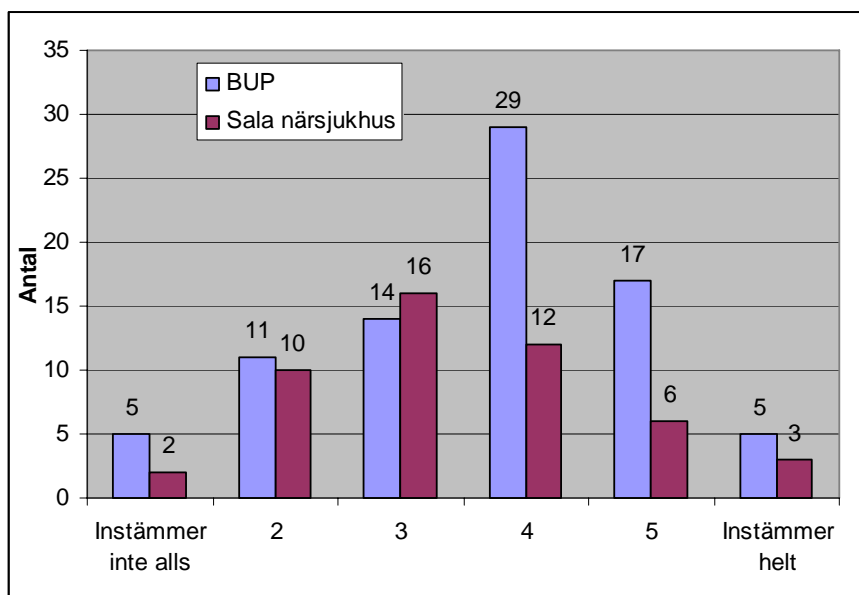
22 av 153 svarade "Kan ej besvara". Psykolog, kurator och annan yrkeskategori gav ett medianvärde på instämmandegrad 4. Resterande yrkeskategorier hade ett medianvärde på instämmandegrad 3. (figur 14 och figur 15)

Kommentarer, se även fråga 5:

- Bra är att tillgänglighet till journaler ökat.
- Missnöjd med stavningskontroll och texten för liten.
- Behövs kontinuerliga förändringar och förbättringar.
- Tar tid att arbeta in ett nytt flöde men känns som man är på väg.
- Har inte fungerade rutiner än. Remiss fungerar sämre.
- Behövs diskussioner gällande sökord och var data ska dokumenteras.

Figur 14. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat om förändringarna i deras arbetsflöde är väl fungerande.

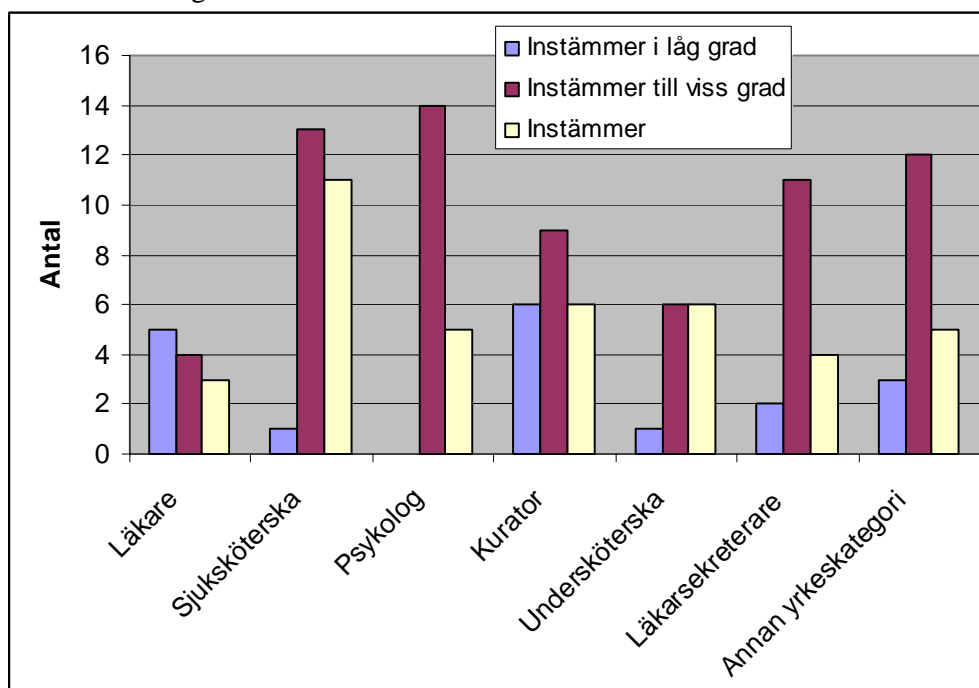
Figur 15. Antal slutanvändare/klirik som instämmer på en sexgradig instämmandeskala om deras arbetsflöde är väl fungerande.

7. Det jag dokumenterar i Cosmic stödjer mitt arbetsflöde.

27 av 154 svarade "Kan ej besvara" därav åtta sjuksköterskor och fem kuratorer. Läkarna gav ett medianvärde på instämmandegrad 3. Resterande yrkeskategorier gav ett värde på instämmandegrad 4. (figur 16)

Kommentarer:

- Finns detaljer som fungerar bra men överblicken har gått förlorad.
- Missnöjd med journalmallens sökord.
- Vissa saker inget stöd i Cosmic, t.ex. diabeteslistan och vissa blanketter.
- Oklart vilka rubriker som måste fyllas i vid varje diktat.
- Cosmic stämmer mycket dåligt med psykoterapeutiskt arbete.
- Vårdåtaganden förvirrar.

Figur 16. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om det de dokumenterar stödjer deras arbetsflöde.

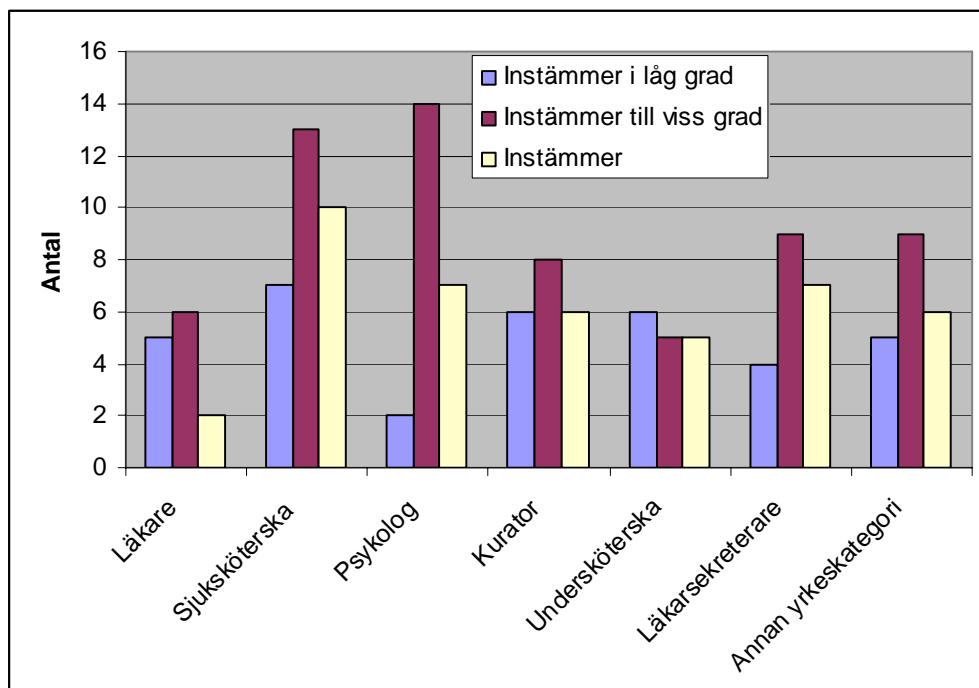
8. Under pilotdriften har jag på ett tillfredställande sätt fått vägledning via manualen för att kunna använda Cosmic i mitt arbete.

149 slutanvändare besvarade frågan. Undersköterskorna och läkarsekreterarna gav ett medianvärde på instämmandegrad 3. Resterande yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 4.

Kommentarer:

- Har inte fått den manual som utlovades.
- Ej använt manual.
- Svårt att läsa och hitta i manualen.

- Lär mig via andra.
- Manualen har varit till mycket god hjälp.
- Finns behov av att uppdatera den.
- Använder egna anteckningar.
- Manualen stämmer inte överens med skärmbilden.

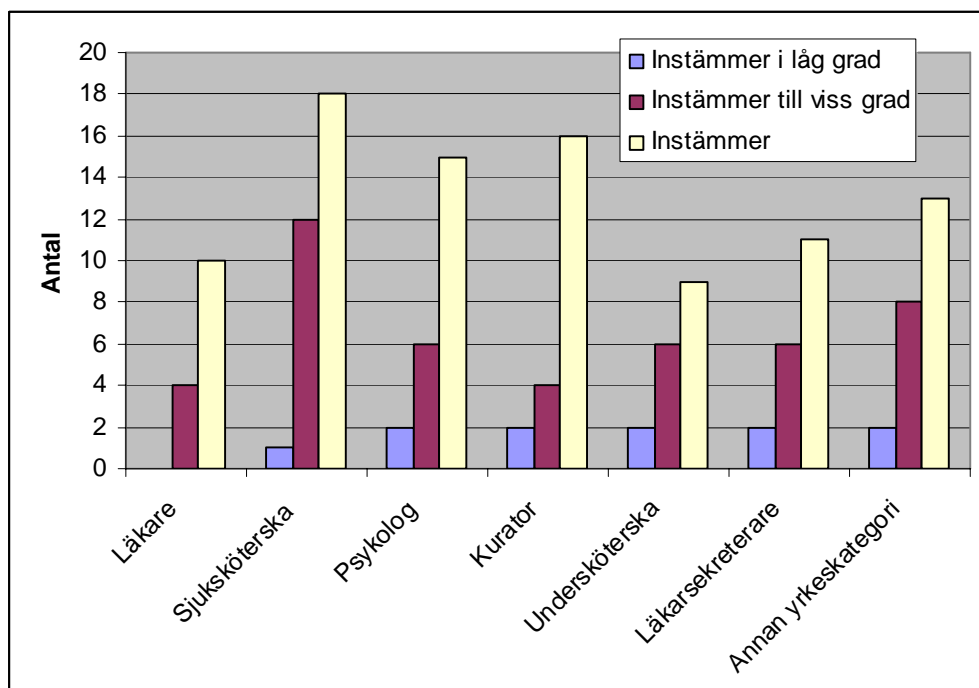
Figur 17. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de på ett tillfredställande sätt fått vägledning via manualen

9. Under pilotdriften har jag på ett tillfredställande sätt fått vägledning av superanvändare för att kunna använda Cosmic i mitt arbete.

153 slutanvändare besvarade frågan. Alla yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 5. (figur 18)

Kommentarer:

- De finns inte alltid på plats när man behöver dem.
- Mycket bra superanvändare.
- De gör sitt bästa men behärskar inte hela systemet.
- Superanvändarens kunskap har varierat.
- Som superanvändare önskar jag själv få bättre vägledning av MedNet projektet. Superanvändare är överbelastade.

Figur 18. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de på ett tillfredställande sätt fått vägledning via superanvändare.

10. Jag kan i Cosmic dokumentera det jag behöver för mitt arbete.

11. Motivera ditt svar om du svarat med låg instämmandegrad.

155 besvarade frågan. Läkargruppen gav ett medianvärde på instämmandegrad 3, sjuksköterska, psykolog och kurator median instämmandegrad 4 och resterande ett medianvärde på instämmandegrad 5. (figur 19)

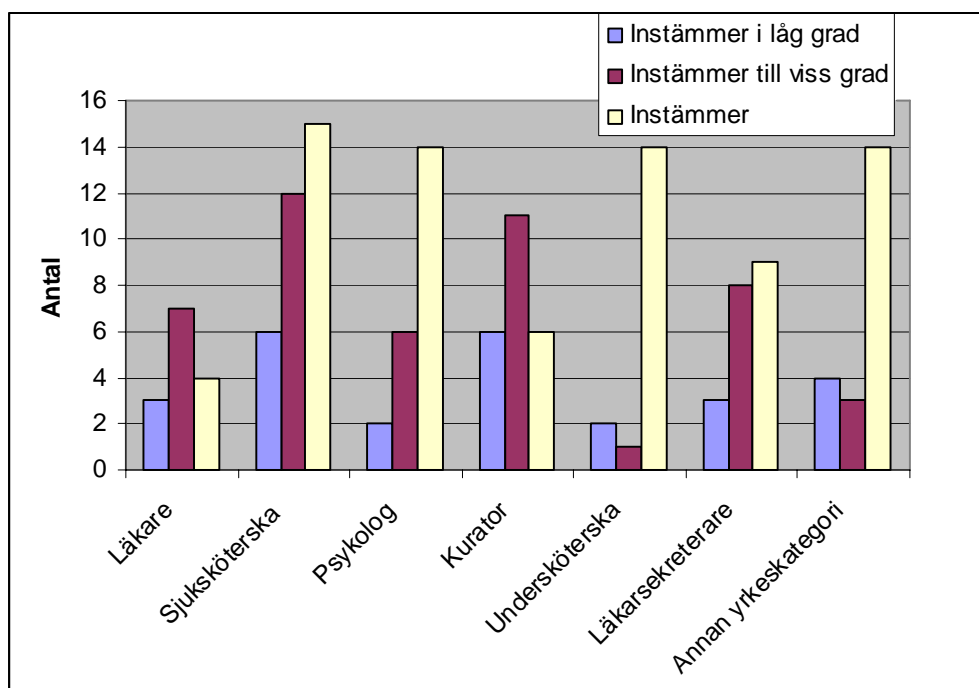
Kommentarer:

- Finns inga vikturvor.
- Är inte nöjd med sökord.
- Ingen logik/struktur att passa psykologisk behandling.
- Problem med dokumentation av vissa värden som man önskar visade tillsammans med ex. medicinering.
- Jag kan inte dokumentera så att jag hittar informationen igen, har därför skapat ett sekundärt journalsystem för de patienter jag är ansvarig för.
- Diabeteslistan saknas!
- Sökord oklara.
- Ingen fungerande lista för blodsockerkurvor!
- Problem med inscannat material – kommer ej in i Kovis.
- Krångligt att dokumentera och att välja rätt nivå.
- Svårt att ha överblick t.ex. med väntelistan.
- Oklart om hur sökorden ska användas.

- Tycker att det är bra med datajournal men ibland förlorar man helheten för detaljer i Cosmic. Alla skriver olika under varje sökord.

Kommentarer från de slutanvändare som svarade med låg instämmandegrad, se även ovan kommentarer:

- Dålig överensstämmande rubriker med vad jag behöver, tycker borde stå i en journal. Remisshantering är mycket besvärlig.
- Saknar bra sökord.
- Dålig överblick var patienter befinner sig i flödet.
- Ingen vikt/längdkurva.
- Ingen möjlighet att hålla kontroll på begärda provsvar/undersökningar/remisser. Medicineringar i uppdragningsdoser är extremt tidsödande att göra i läkemedelslistan.
- Går inte att skriva till instruktioner på recept via e-recept.
- Kovis material som tillhör journalen är ofta inte tillgängligt- det måste vara en del av journalen i Cosmic om systemet ska kunna vara patientsäkert och bli ett dokumentationssystem som man kan använda i det kliniska arbetet.
- Att inte kunna dokumentera blodsockerkurvor i journalen.
- Saknas väsentliga uppgifter som telefonnummer och aktuella vårdnadshavare.
- Tycker inte att Cosmic motsvarar förväntning än.
- Går att dokumentera det jag behöver men det är ostrukturerat och svårt att hitta.
- Dåliga sökord, jag får inte med den information jag vill förmedla.

Figur 19. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de kan dokumentera det de behöver i Cosmic för deras arbete.

12 Jag hittar den information jag behöver i Cosmic för mitt arbete.**13. Motivera ditt svar om du svarat med låg instämmandegrad.**

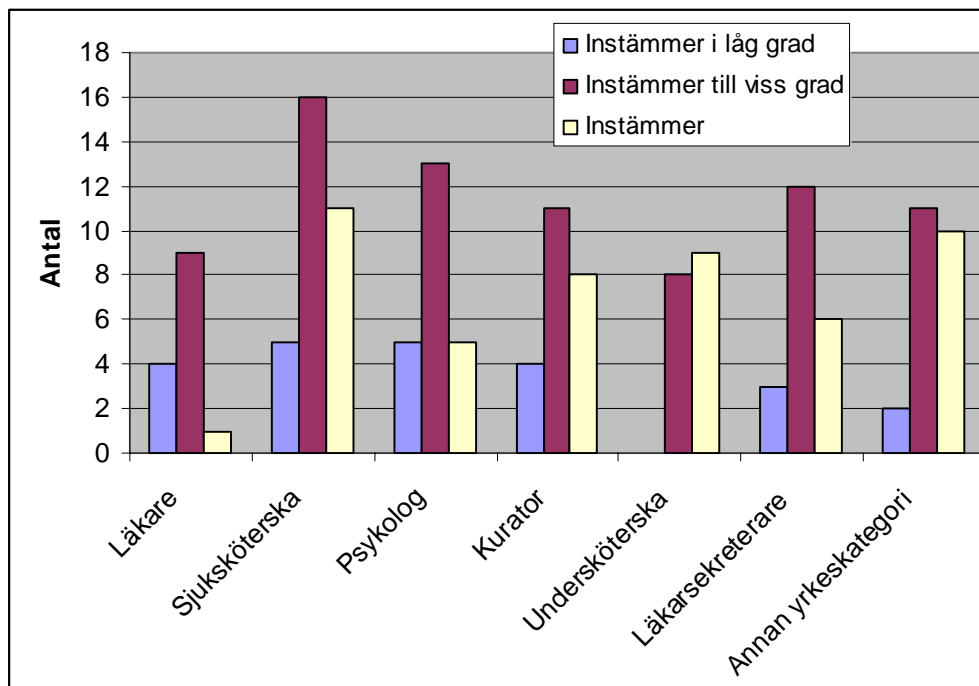
Av 154 slutanvändare gav undersköterskorna ett medianvärde på 5, läkarna på 3 och resterande 4. (figur 20)

Kommentarer:

- Remisser och svar finns inte.
- Filterfunktionen i praktiken oanvändbar.
- Alla användare skriver på olika sätt pga. logik och klinisk relevans saknas.
- Läsbarheten är obefintlig i det inscannade dokumentet från Kovis.
- Bristfälliga kallelsemallar.
- Planerade vårdåtgärder inte alls överskådligt.
- Saknar lablistan, diabeteslistan och elektroniskt hjälpmedelskort.
- Svårt att hitta aktuella telefonnummer till patienten, patientansvarig behandlare i journaltexten.
- Rapporter som bl.a. Väntetider i Vården går ej att få fram.
- Har lärt mig hitta ganska bra men samma uppgifter kan finnas på många olika ställen.

Kommentarer från de slutanvändare som svarade med låg instämmandegrad, se även ovan kommentarer:

- Vissa journalhandlingar ligger utanför Cosmic, dvs i Kovis.
- Läkemedelsmodulen har stora brister angående hjälpmedelskort och insulinpumptillbehör. Telefonnummer försvinner varje gång Cosmic uppdateras mot Folkbokföringsregistret.
- Svårt att hitta sökord och användare använder dem olika.
- Jag upplever att jag ännu inte har tillräckligt god kännedom om systemet som helhet.
- Mycket letande, svårt att få överblick. Ostrukturerat, omständigt och ogenomtänkt.
- Saknar alarmsystem och påminnelseystem för att uppmärksamma användaren.
- Svårt att veta var jag ska söka trots filtrering.
- Svårt att inte ha allt på papper framför mig och kunna jämföra direkt.

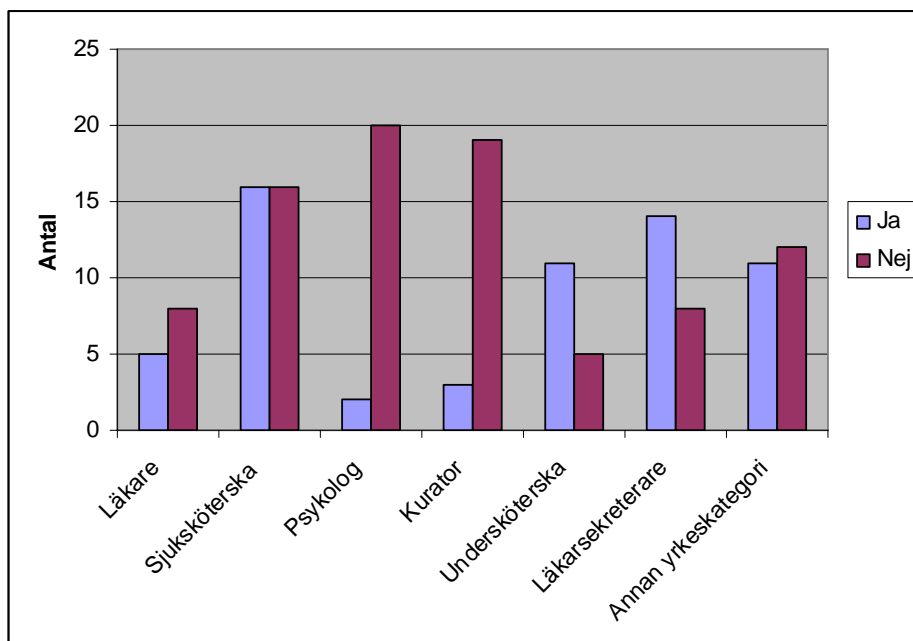
Figur 20. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de hittar den information de behöver i Cosmic

14. Jag har sett en van användare, från samma yrkeskår som jag själv, aktivt arbeta i Cosmic med de funktioner jag oftast behöver använda och har därmed sett de möjligheter Cosmic kan ge mig i mitt arbete.

150 slutanvändare besvarade frågan. 65% hade inte sett någon van användare av Cosmic från sin egen yrkeskår. (figur 21)

Kommentarer:

- Det finns inga vana användare här.
- Nej, har inte sett någon från egen yrkeskår men kan utifrån andra yrkeskårer se klara fördelar om man använder Cosmic på ett effektivt sätt.
- Jag har lärt mig själv.

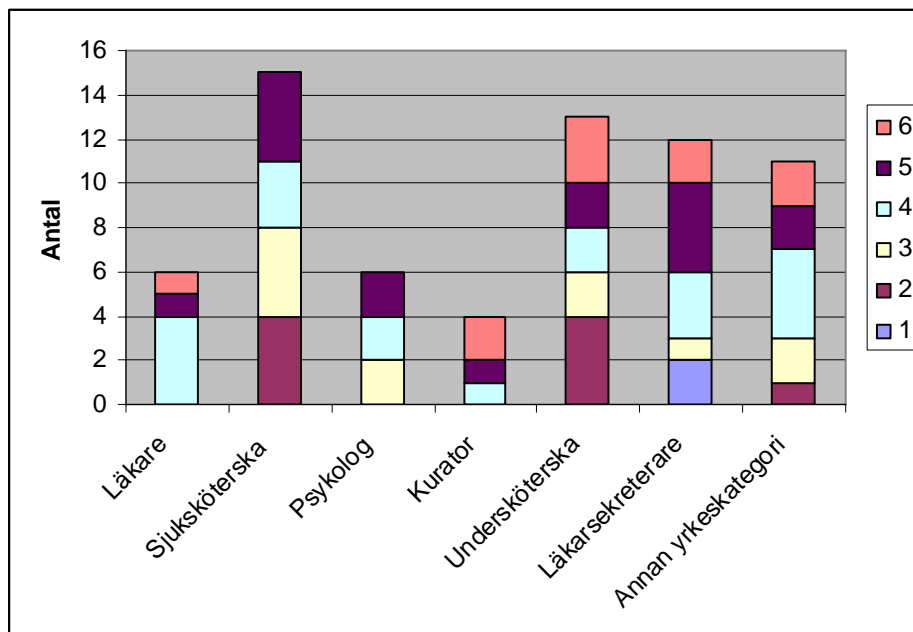

Figur 21. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de sett en van användare, från samma yrkeskår som dem själv, aktivt arbeta i Cosmic med de funktioner de oftast behöver använda.

15. Om du sett en van användare, markera vilken kunskapsnivå du har, med avseende att arbeta i Cosmic, i förhållande till denna person. Utgå från att den personen ligger på nivå 6.

29 av 96 slutanvändare svarade "Kan ej besvara".

Figuren visar antalet slutanvändare per yrkeskategori som graderat sin kunskapsnivå i förhållande till en van användare som ligger på kunskapsnivå 6. Alla yrkeskategorier har någon slutanvändare som har samma kunskapsnivå som en van användare förutom sjuksköterskorna och psykologerna. Alla yrkeskategorier förutom läkare, psykologer och kuratorer visar samtidigt att några slutanvändare upplever att de har mycket låg kunskapsnivå i förhållande till den vana användaren.

Figur 22. Antal slutanvändare/yrkeskategori, som sett en van användare från samma yrkeskategori, svarat på en sexgradig skala, vilken kunskapsnivå de har med avseende att arbeta i Cosmi, i förhållande till denna person.

16. Vilken typ av stöd och vägledning skulle du behöva för att förbättra din kunskapsnivå att arbeta i Cosmic?

Svaren återges i sammanfattande punktform.

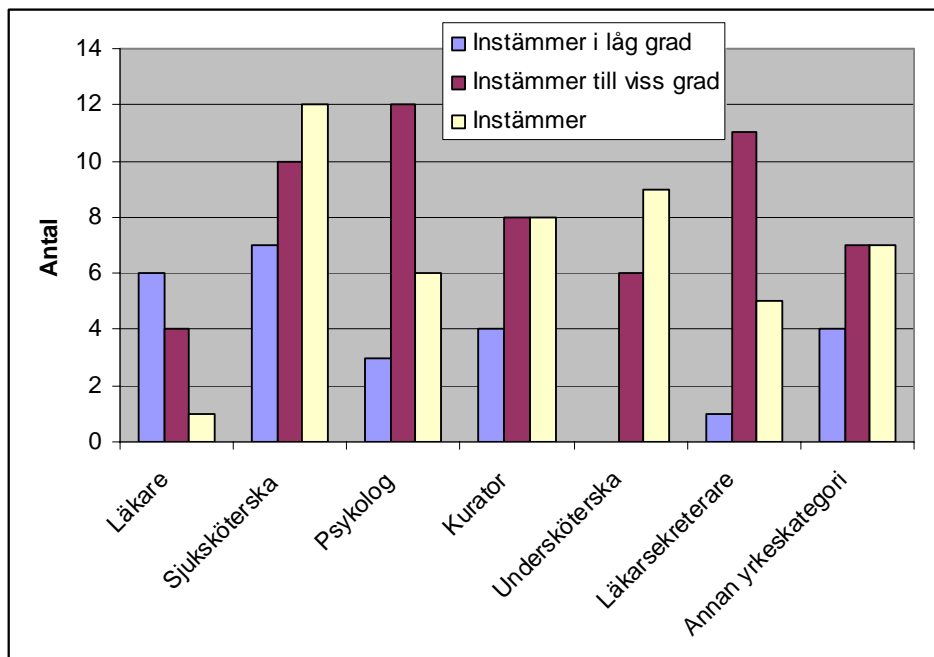
- Önskemål om kontinuerlig återkommande utbildning inklusive träning.
- Utbildningsmöten då stort och smått kan diskuteras.
- Feedback på hur jag använder Cosmic mot hur det är tänkt.
- En tydlig frågeruta som tog mig dit jag vill i Cosmic.
- Förslag att ha yrkesinriktad utbildning där man tillsammans med kollegor lär och kan diskutera.
- Även förslag att förändra och utveckla Cosmic att bli det system som behövs.
- Behov av direkt support med superanvändare, MedNet ansvarig och ej behöva gå genom IT-avdelningen.
- Mer information om olika funktioner och vad Cosmic innehåller.
- Fortsatt stöttning av sekreterarna.
- Mer uppfräschningsutbildning för superanvändarna.
- Bra att ha superanvändare i yrkeskåren.
- Flödesgenomgång, klara direktiv vem som ska dokumentera vad.

17. Via Cosmic kan jag ta fram de översikter jag behöver

20 av 151 slutanvändare svarade ”Kan ej besvara”. Läkarna har median instämmandegrad 2 jämfört med övriga yrkeskategorier som ligger på instämmandegrad 4 respektive instämmandegrad 5 för undersköterskor. (figur 23)

Kommentarer:

- Översikt är verkligen något som saknas i Cosmic.
- De går att ta fram men är omständigt och tar lång tid.
- Saknas bra funktioner att kombinera data från ex journalen med data från läkemedelslistan.

Figur 23. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de i Cosmic kan ta fram de översikter de behöver.

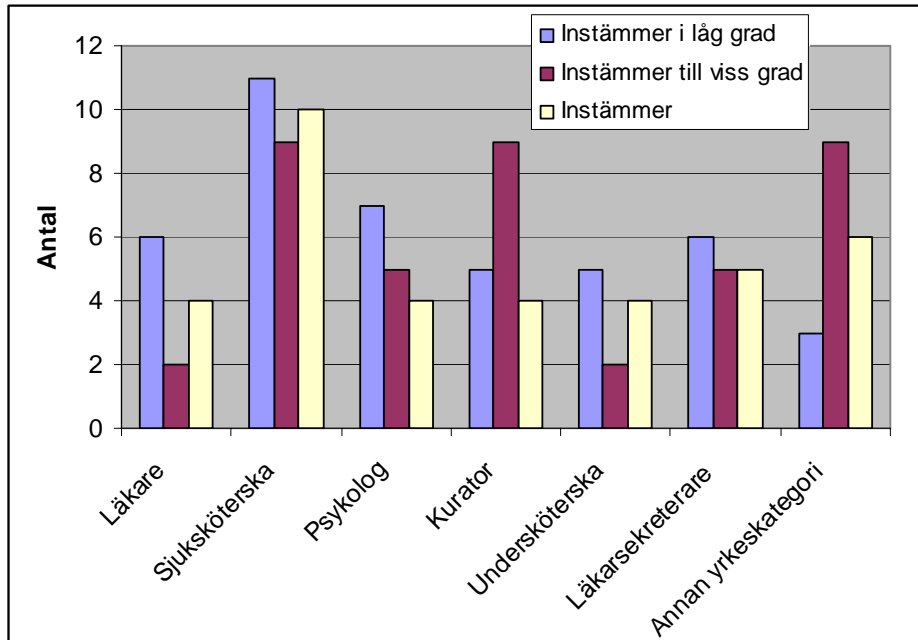
18. Dubbeldokumentation har minskat i och med införandet av Cosmic.

155 slutanvändare besvarade frågan. Medianen för alla yrkeskategorier var instämmandegrad 3 förutom för läkargruppen som gav ett medianvärde på instämmandegrad 2. (figur 24)

Kommentarer:

- Läkare begär utskrifter och svar scannas.
- Min pappersanvändning har mångdubblats.
- Användare fortfarande dåliga på att titta vad annan personalkategori dokumenterat, därav en del dubbeldokumentation.
- Många gånger används både pappers och data anteckningar.
- Vi måste ha en extra koll manuellt över de patienter som väntar.

- Viktigt att klargöra vilken yrkesgrupp som är ansvarig, dvs. som ska dokumentera vad.

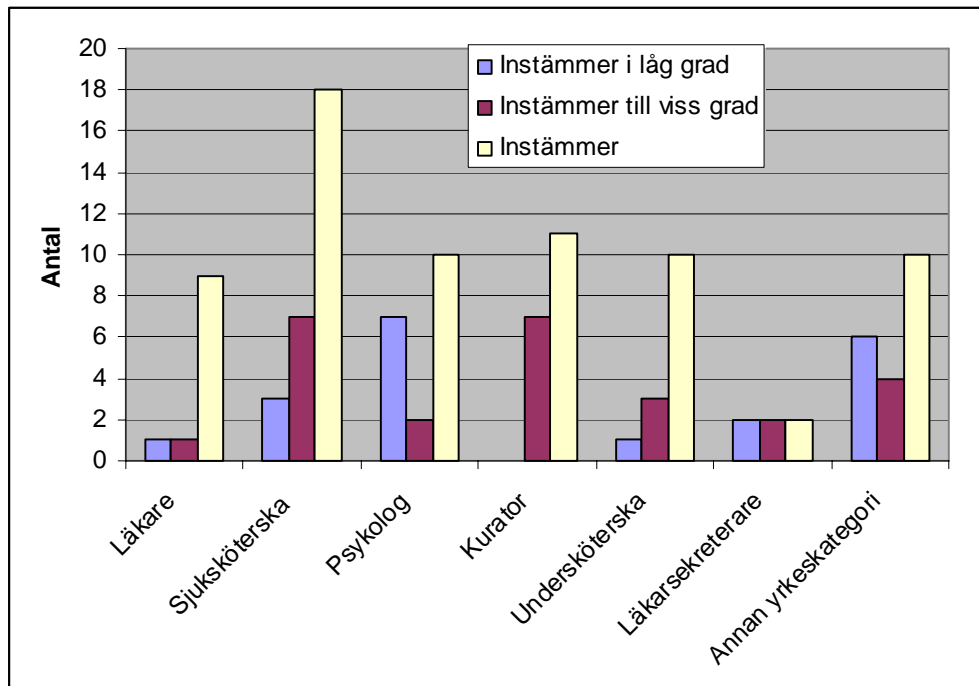
Figur 24. Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på om dubbeldokumentationen har minskat.

19. Min kapacitet att ta emot och arbeta med patienter sjönk under pilottiden.

33 av 149 slutanvändare svarade "Kan ej besvara". Läkarna gav ett medianvärde på instämmer helt, dvs instämmandegrad 6. Läkarsekreterarna och "annan yrkeskategori" gav ett medianvärde på 3, resterande yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 5. (figur 25)

Kommentarer:

- Betydande produktionsfall!
- Eftersom jag är superanvändare har detta tagit tid från patientarbete.
- Har inte påverkat annat än precis i början – att slippa leta journaler sparar tid.
- Kraft och tid går åt att koncentrerar sig på Cosmic.
- Det tar lång tid vid datorn.
- Tycker att införandet gick smidigt för egen del och på hela klinken.

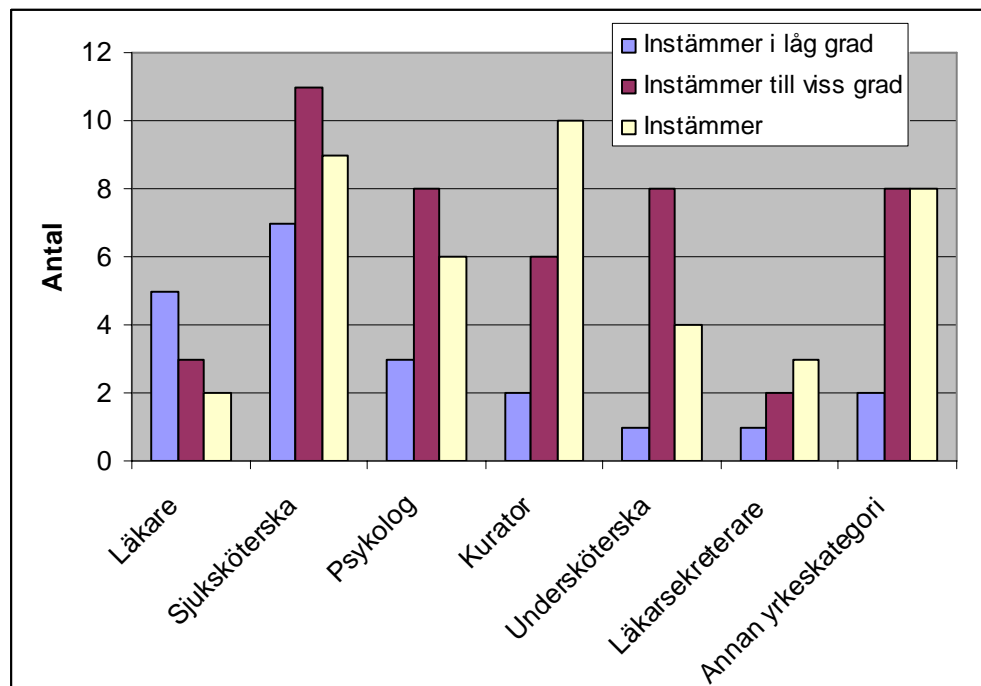
Figur 25. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarade på om deras kapacitet att ta emot och arbeta med patienter sjönk under pilottiden

20. Eventuell minskad kapacitet att ta emot och arbeta med patienter har återställts idag, vid tidpunkten för utvärderingen.

35 av 145 svarade "Kan ej besvara". Läkarna gav ett medianvärde på instämmandegrad 2, kuratorerna på instämmandegrad 5, sjuksköterskor och läkarsekreterare på grad 3 och undersköterskorna, psykologer och annan yrkeskategori instämmandegrad 4. (figur 26)

Kommentarer:

- Vi lider fortfarande att vi inte har remiss och svar i Cosmic, samt att man behöver logga in via portalen.
- Tar lång tid att söka information och att dokumentera.
- Jag är övertygad om att jag kommer att ha fortsatt sänkt patientkapacitet på 5-10% pga Cosmics utvecklade struktur.
- Definitivt!
- Cosmic gör vardagen mycket krångligare än tidigare.
- Ökad dokumentationskrav.

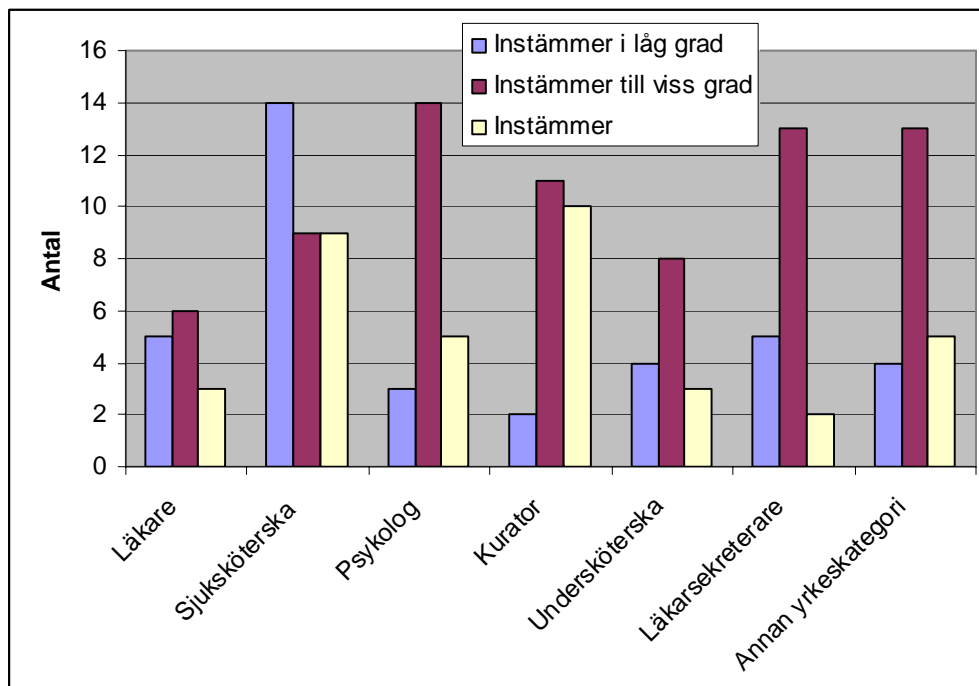
Figur 26. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om den eventuellt minskade kapaciteten att ta emot och arbeta med patienter har återställts idag.

21. Det är lätt att navigera i Cosmic.

152 slutanvändare svarade på frågan. Psykologer, kuratorer och annan yrkeskategori gav ett medianvärde på instämmandegrad 4. Resterande yrkeskategorier på instämmandegrad 3. (figur 27)

Kommentarer:

- Cosmic har ganska hög inlärningsströskel.
- Ologisk struktur.
- Orimligt många knapptryckningar.
- Rubriksättningen är ologisk vilket medför att det svårt att hitta de översikter man söker.

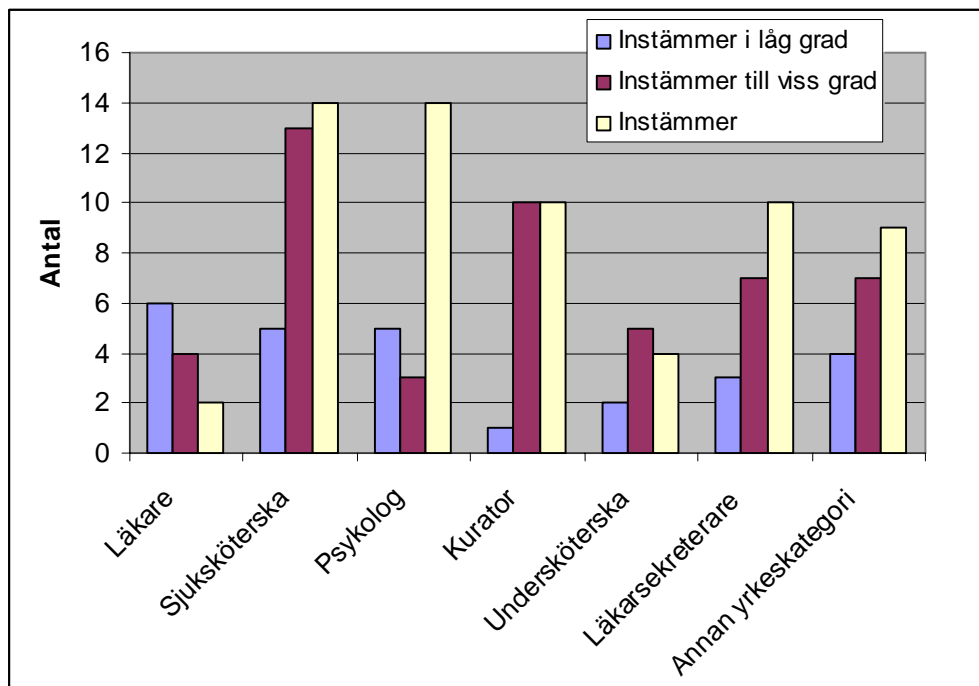
Figur 27. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat om det är lätt att navigera i Cosmic.

22. Jag får tydliga signaler av Cosmic vid felinmatning, obligatoriska fält etc.

15 av 153 svarade "Kan ej svara". Läkargruppen gav medianvärde på instämmandegrad 2, psykologer på instämmandegrad 5. Resterande yrkeskategorier gav ett medianvärde på instämmandegrad 4. (figur 28)

Kommentarer:

- Mycket varierande - lider av att jag får meningslösa varningar.
- Tvärtom - Cosmic begär konstiga och ologiska saker av mig som användare.
- Jag har kommit in i journalanteckningar som jag inte har befogenhet att se utan att det kom upp någon varning.
- Det skulle behövas flera signaler vid felinmatning.
- För lätt att skriva fel, välja fel vårdkontakt, välja fel datum, fel doktor till och med att hamna på fel patient.
- Det finns för få varningssignaler för möjliga fel. Det är alldeles för många obligatoriska fält att fylla i.

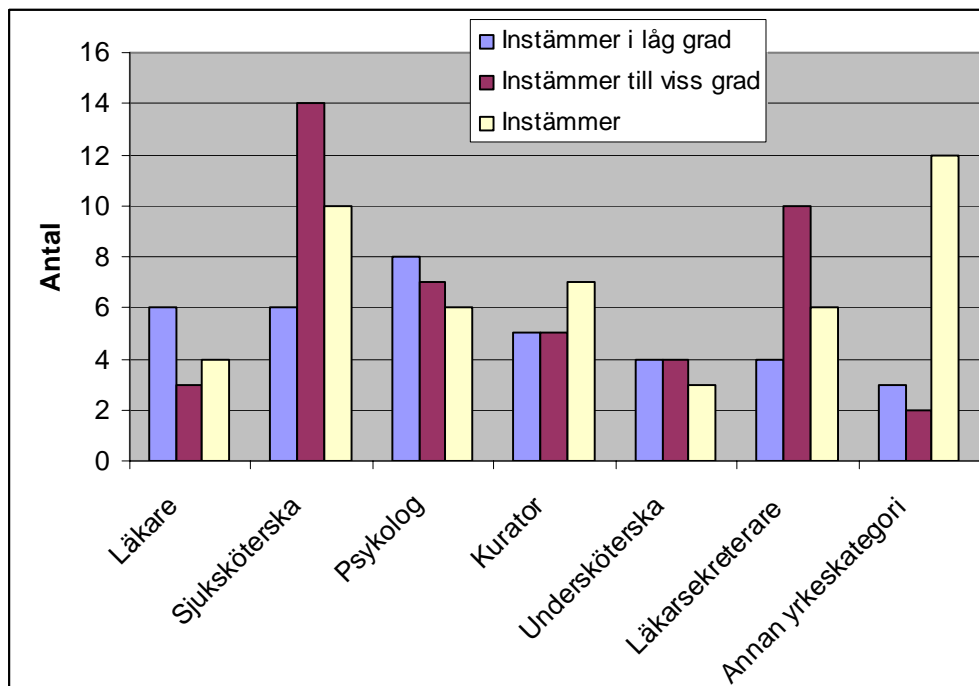
Figur 28. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat om de får tydliga signaler av Cosmic vid felinmatning, obligatoriska fält

23. Jag har fått information om att mycket data som matas in i Cosmic är viktig för andra professioner och/eller enheter inom och utanför landstinget.

25 av 154 svarade "Kan ej besvara". Läkargruppen gav ett medianvärde på instämmandegrad 3, annan yrkeskategori på instämmandegrad 5 och resterande yrkeskategorier gav instämmandegrad 4. (figur 29)

Kommentarer:

- Ekonomisk redovisning ja men inget annat.
- Jag känner till att Cosmic även ska ge underlag till statistiska beräkningar men inte vad, hur, varför eller av vem.
- Vet det - bryr sig ibland inte.
- Har inte fått sådan information.
- Är mer intresserad av att få ut utdata på antal patientbesök, återbud m.m. i vår verksamhet.

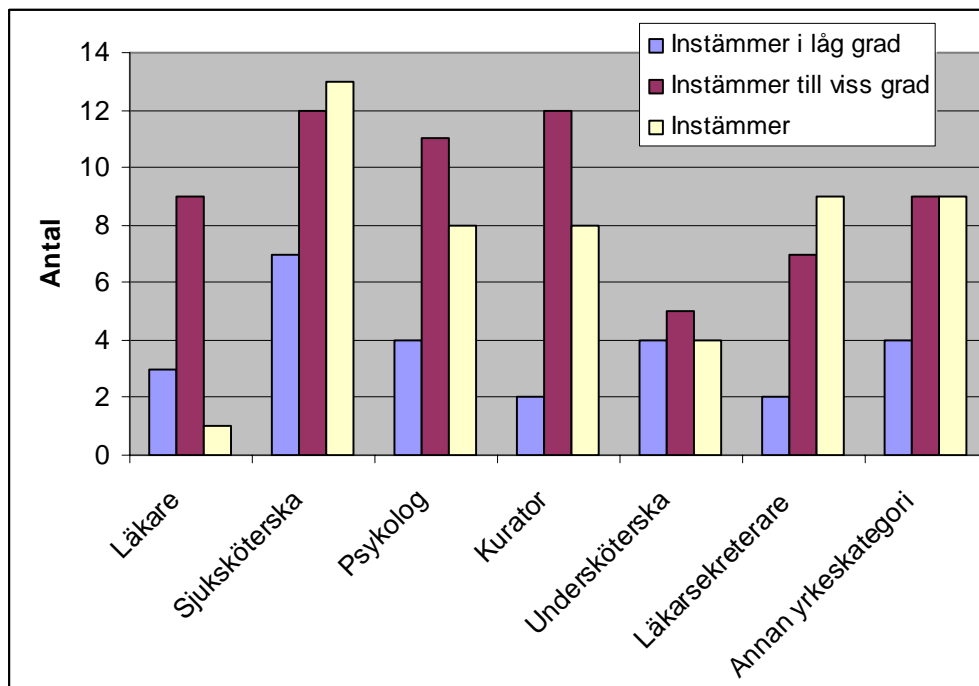
Figur 29. Antal slutanvändare/yrkeskategori som svarat om de har fått information om att mycket data som matas in i Cosmic är viktig för andra professioner och/eller enheter inom och utanför landstinget

24. Jag är familjär med den nya sökordsstrukturen som introducerats tillsammans med införandet av Cosmic.

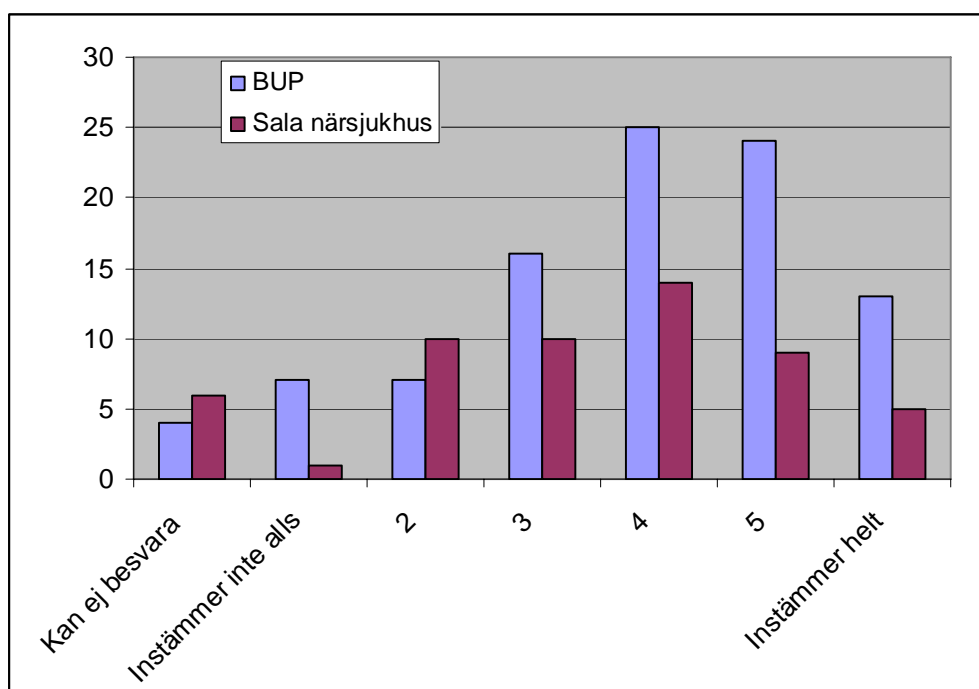
10 av 153 slutanvändare svarade ”Kan ej besvara”. Alla yrkeskategorier förutom undersköterskorna gav ett medianvärde på instämmandegrad 4. Undersköterskorna gav instämmandegrad 5. (figur 30 och figur 31)

Kommentarer:

- Mer träning behövs.
- Jag tror att vi behöver tillämpa en mer pragmatisk hållning till sökord och inte slavsikt tillämpa ICF.
- Trots att jag deltog i dessa diskussioner anser jag att sökordsstrukturen är alldeles omfattande.
- Sökorden passar inte i den kliniska vardagen.
- I mitt tycke irrationellt och hopplöst överarbetat.
- Man lär sig efter hand.
- Saknas många sökord.
- Jag känner till sökorden men tycker inte att de är användbara.
- På medicinen i Västerås har de en lathund som förklarar viket gammalt sökord som det motsvarar – detta skulle underlätta.

Figur 30. Antal slutanvändare/yrkeskategori som är familjär med den nya sökordsstrukturen som introducerats tillsammans med införandet av Cosmic.

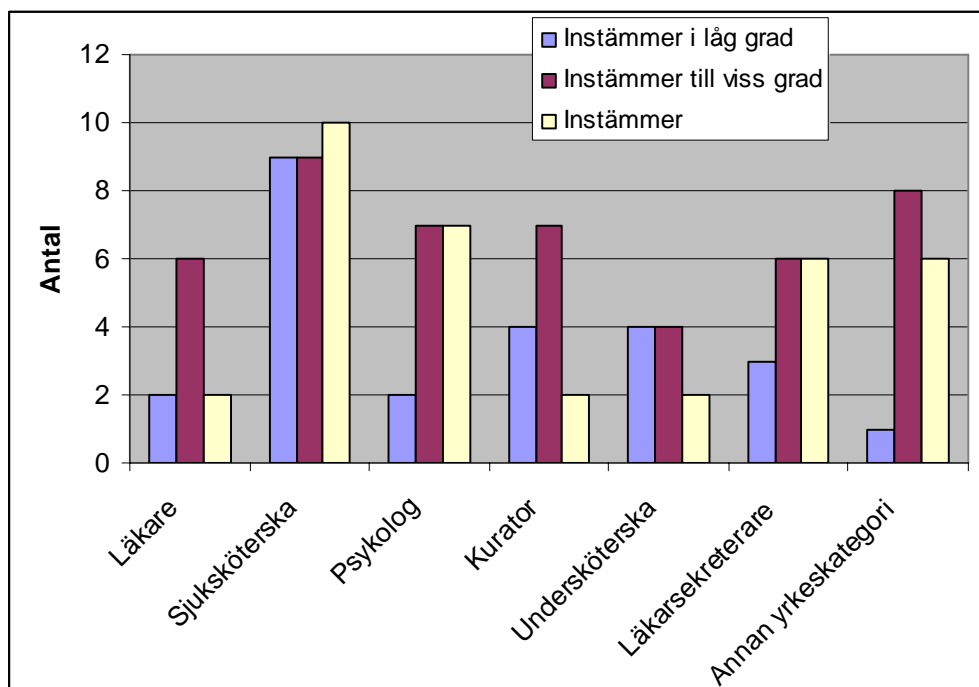
Figur 31. Antal slutanvändare/klirik som instämmer på en sexgradig instämmandeskala om de är familjära med den nya sökordsstrukturen som introducerats tillsammans med införandet av Cosmic.

25. Patientsäkerheten har ökat i och med hanteringen av patientdata i Cosmic.

46 av 153 slutanvändare svarade ”Kan ej besvara”. Kuratorer och undersköterskor gav ett medianvärde på instämmandegrad 3. Resterande yrkeskategorier gav ett värde på instämmandegrad 4. (figur 32)

Kommentarer:

- Totalt sett har den ökat även om det finns både för- och nackdelar.
- Journalen är tillgänglig men svårt att se aktuell medicinering i läkemedelslistan som ofta inte blir uppdaterad.
- Det har hänt att information om en patient har hamnat i fel journal.
- Har inte koll på vare sig inkommande eller utgående remisser och delar av läkemedelsmodulen är direkt farlig.
- Till viss del men fortfarande måste papperslistor finnas.
- Hanteringen av läkemedel alldeles för osäker.
- Om vi dokumenterar på det sätt det är tänkt på kan säkerheten öka.
- När man startar Cosmic rullar listor på patientnamn upp - känns oetiskt.
- Hoppas att patientsäkerheten varit god hela tiden.
- Journalen alltid på plats – behöver aldrig leta efter papper.

Figur 32. Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på om patientsäkerheten har ökat i och med införandet av Cosmic.

Frågorna 26 till 33 gavs möjlighet att besvara vilken modul i Cosmic som bidragit till respektive frågeställning i högsta grad. Endast ett svarsalternativ var möjligt. Alternativen var *vårdokumentation*, *vårdbegäran*, *läkemedelslistan*, *vårdadministration*, *resursplanering* samt *ingen specifik*.

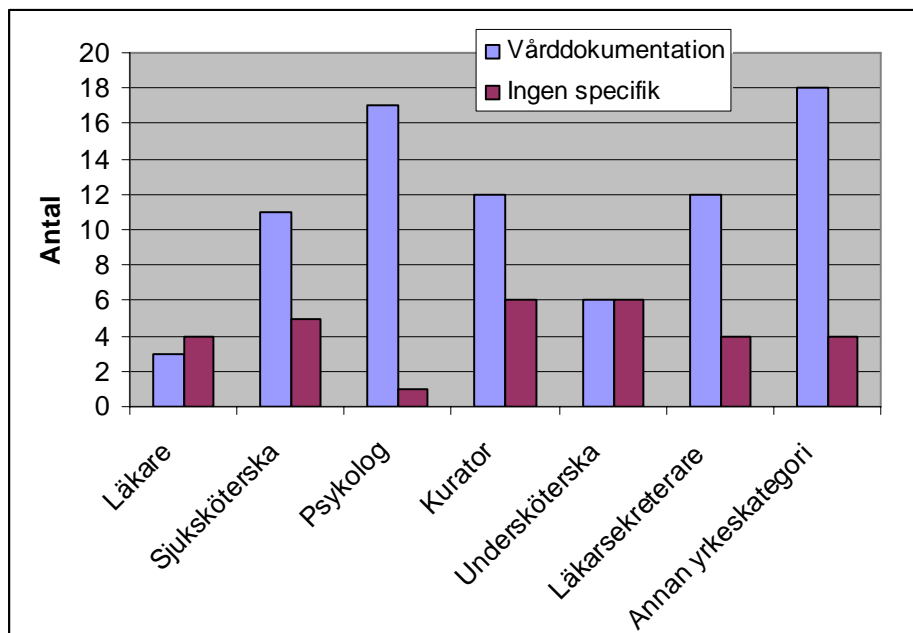
26. Vilka arbetsmoment har förenklats med Cosmic?

27. Vilken modul har bidragit till detta i högsta grad?

109 slutanvändare besvarade frågan om vilken modul som bidragit mest till förenklingen. (figur 33)

Moment som förenklats:

- Behöver ej leta journal och flera ha tillgång samtidigt.
- Att själv skriva, läsa journal.
- Förnya recept, skriva ut läkemedelslistor.
- Bättre översikt över min dag med tidbok.
- In- och utskrivning.
- Läkemedelshantering.
- Slippa tyda handskrift.
- Slipper bära tunga journaler.
- Läsa andra yrkens dokumentation.

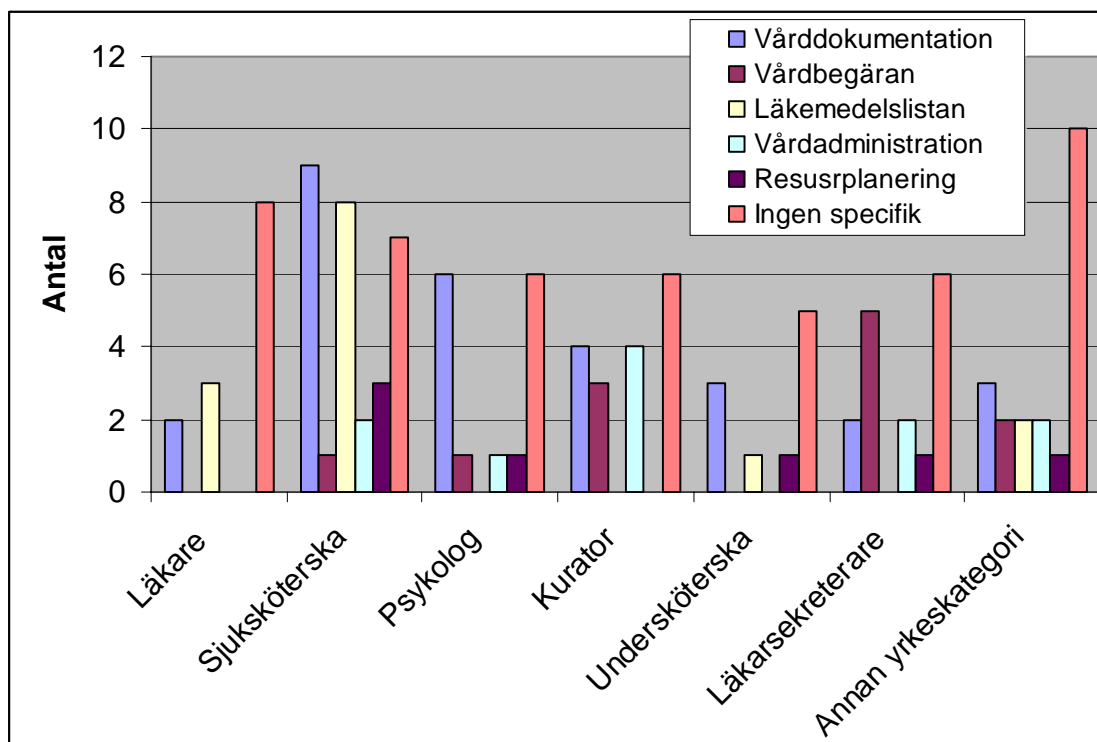
Figur 33. Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på vilken modul som bidragit till att arbetsmoment har förenklats.

28. Vilka arbetsmoment har försvårats med Cosmic?**29. Vilken modul har bidragit till detta i högsta grad?**

121 slutanvändare besvarade frågan om vilken modul i Cosmic som, med utgångspunkt från de moment som försvårats, bidragit mest till detta. (figur 34)

Moment som försvårats:

- Viktkurvor och aktuell medicinering.
- Lätt att glömma inscannat material.
- Remisshanteringen
- Hanteringen av de funktioner som fortfarande är på papper och växla mellan Cosmic och dessa.
- Datorer saknas på behandlingsrummen.
- Skriva på rätt ställe och hitta rätt sökord.
- Provsvarshanteringen
- Överblicken försämras på alla kliniska plan.
- Kassahantering och schemaläggning.
- Böligt att boka in patienten själv då bokningsmodulen är ologisk att följa.
- Kallelserna!!!
- Vårdbegäran dumt upplagd.
- Svårt att läsa sig till information då allt är i löpande text.
- Läkemedelsmodulen (inte jämnt men vid vissa omständigheter)
- Provsvarsbevakning
- Ordination
- Omvårdnadsdokumentation och omvårdnadsplaner
- Överblick av väntelistan
- Kassafunktionen på en liten mottagning när man sitter och skriver journaler.
- Stavningskontrollen!
- Att registrera patienter till Socialstyrelsen
- Svårt att boka patienter över teamgränser.
- Det som ligger i Kovis måste in i Cosmic. Detsamma gäller tillväxtkurvor.

Figur 34 Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på vilken modul som bidragit till att arbetsmoment har försvårats.

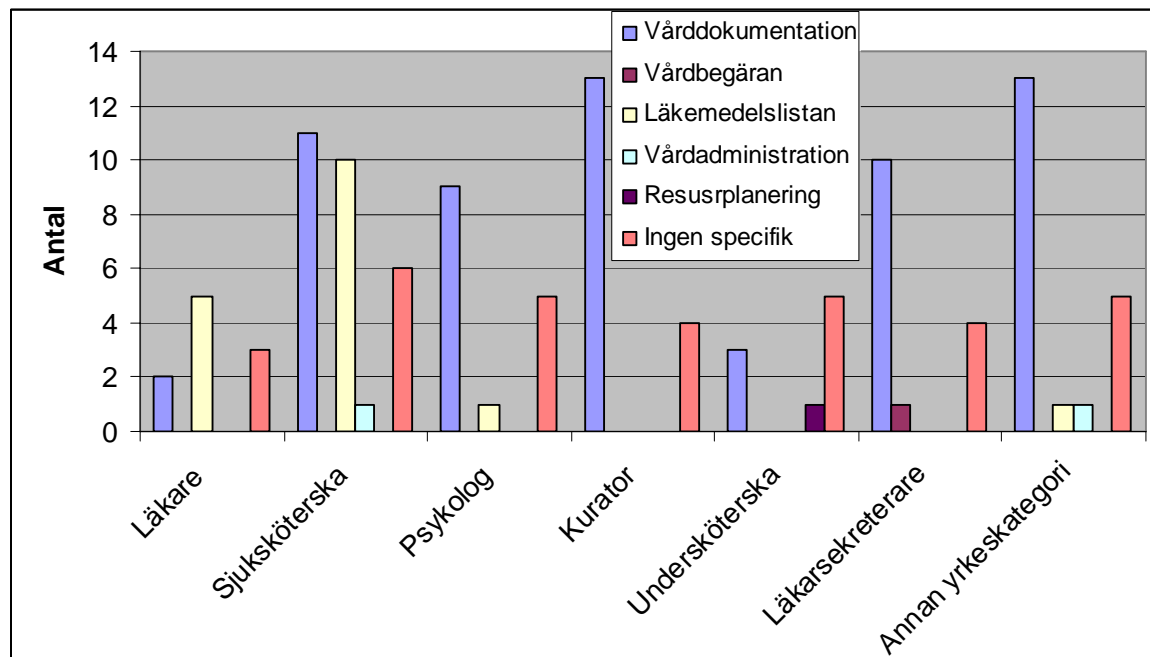
30. Vilka arbetsmoment har genom hantering i Cosmic ökat patientsäkerheten

31. Vilken modul har bidragit till detta i högsta grad?

114 slutanvändare besvarade frågan om vilken modul som bidragit mest till att öka patientsäkerheten. (figur 35)

Moment som ökat patientsäkerheten (se även kommentar fråga 25):

- Tillgång till journalen ett stort lyft!
- Läke medelsordinationerna
- Tillgänglighet
- Receptförskrivning
- Alla läser samma sak.
- Om läke medelsmodulen används på korrekt sätt så ökar patientsäkerheten.

Figur 35. Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på vilken modul som bidragit till att patientsäkerheten ökat.

32. Vilka arbetsmoment har genom hanteringen i Cosmic minskat patientsäkerheten?

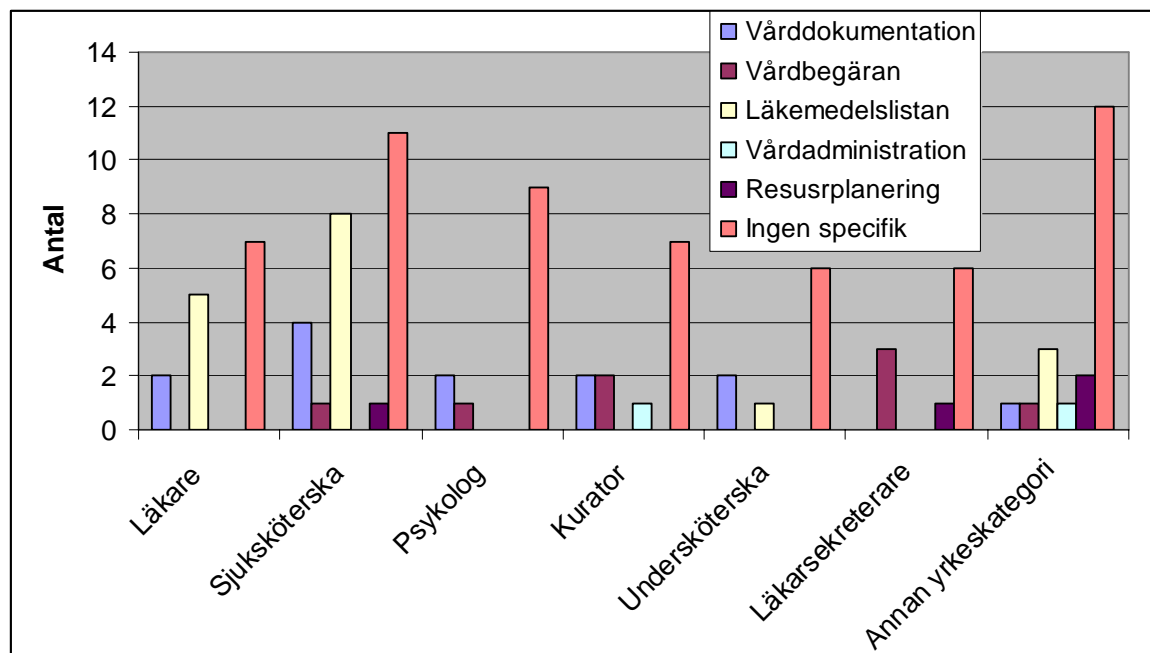
33. Vilken modul har bidragit till detta i högsta grad?

102 slutanvändare besvarade frågan om vilken modul som bidragit mest till att minska patientsäkerheten. (figur 36)

Moment som har minskat patientsäkerheten:

- Ej enhetlig användning av sökord.
- Hantering av infusioner.
- Remisshanteringen.
- Att läkemedelslistorna inte stämmer.
- Osäker hantering av Cosmic.
- Att flera har tillgång till journalen på ett relativt enkelt sätt.
- Läkemedelshanteringen
- Dålig överblick.
- Att hanteringen i Cosmic tar mycket tid.
- Småstrul och tidsfördröjningar vilket medför att man avstår att söka (Kovis) den informationen.
- Inga fungerande kallelser.
- Lätt att ha föregående patient kvar.

- Journalskrivandet som tvingar en att hoppa mellan olika bilder och skriva lite här och där.
- Osäkerhet i var man ska söka/titta i Cosmic för att inte missa att följa upp ett omvårdnadsflöde, planerade vårdåtgärder etc.
- Sårbarhet när datorerna inte fungerar.

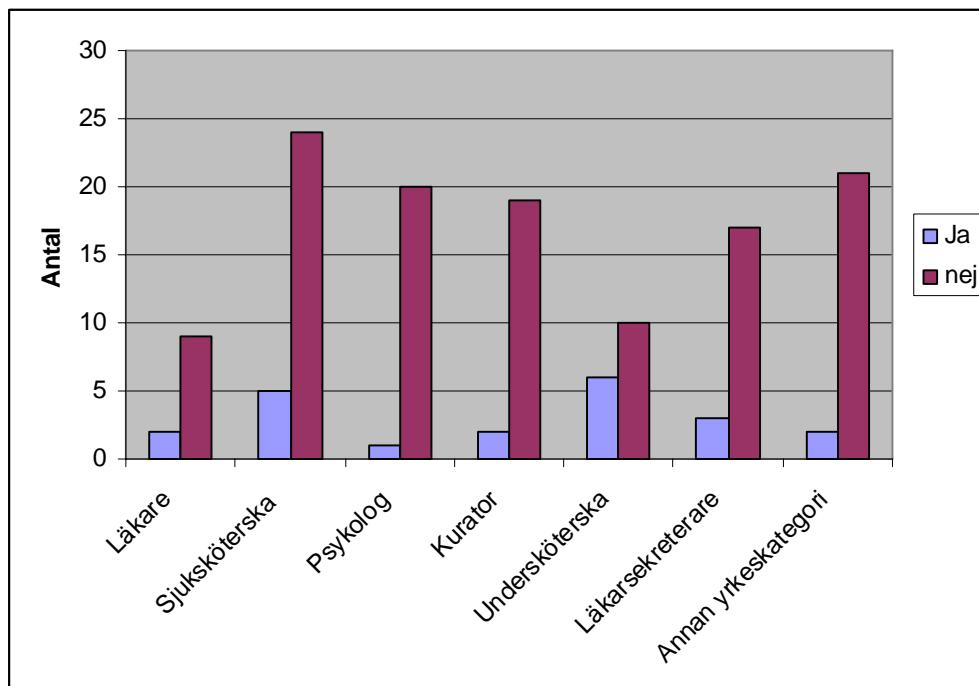

Figur 36. Antal slutanvändare/yrkeskategori som har svarat på vilken modul som bidragit till att patientsäkerheten minskat.

34. Skulle du vilja gå tillbaka till hur du arbetade innan pilotinförandet av Cosmic?
85% , dvs. 120 av 141, vill inte gå tillbaka till hur de arbetade innan. (figur 37)

Kommentarer:

- Nej, men inte lika med att Cosmic inte behöver förbättras.
- Besvikelse över hur Cosmic fungerar.
- Förhoppning att det kommer att bli bra och ser, trots brister, fördelar att kunna skriva journaler själva och att det är mer struktur.
- Börjar känna sig bekväma med Cosmic medan andra fortfarande säger att de är så osäkra att de föredrar att läkarsekreterare skriver journalen.
- Svårt att få gehör för sina synpunkter på Cosmic och de förbättringsåtgärder som slutanvändarna vill ha infört.

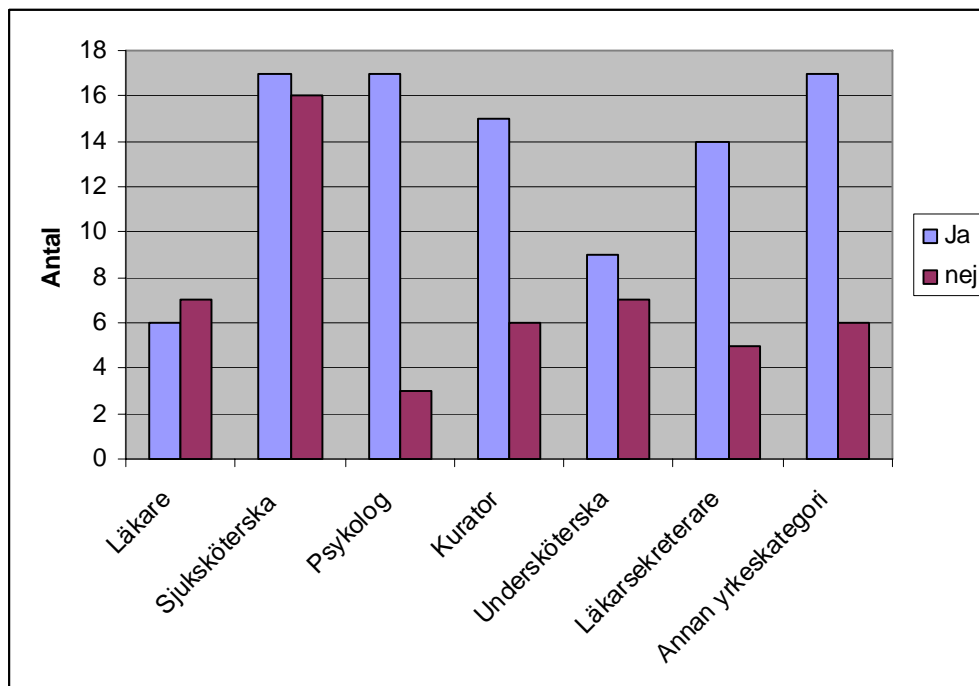
Figur 37. Antal slutanvändare/yrkeskategori som skulle vilja gå tillbaka till hur du arbetade innan pilotförändret av Cosmic?

35. Tycker du att Cosmic stödjer dig i ditt arbete på en tillfredställande nivå?

66% , dvs. 95 av de totalt 145 som besvarade frågan tycker att Cosmic stödjer dom på en tillfredställande nivå. Av de läkare, sjuksköterskor och undersköterskor som besvarat frågan visar resultatet en tvetydighet på nära 50%. (figur 38)

Kommentarerna:

- Ja, efter mer utbildning.
- Till viss del men Cosmic kräver lång tid att lära.
- Fortfarande stor osäkerhet.
- Många små saker som inte fungerar.
- När det fungerar som tänkt.
- Som chef skulle jag behöva mer överblick.
- Jag vill bli säkrare och kunna använda mig mera av de möjligheter Cosmic har.

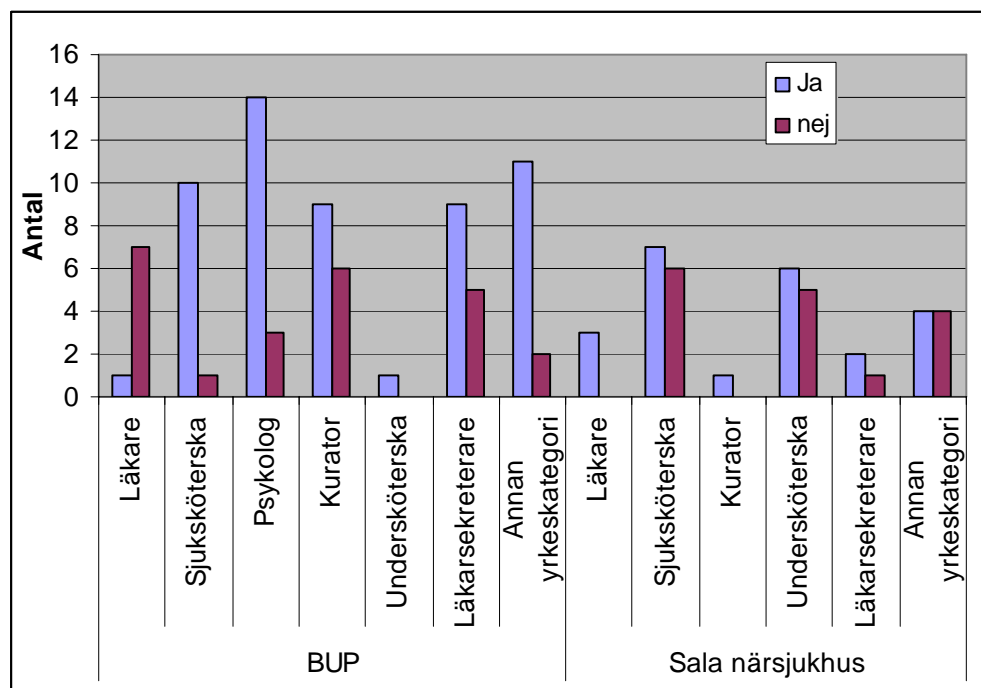
Figur 38. Antal slutanvändare/yrkeskategori som tycker du att Cosmic stödjer dem i arbetet på en tillfredställande nivå

36. Anser du att breddinförandet är möjligt att göra efter den pilot som varit?

Totalt av 118 slutanvändare som besvarade frågan respektive yrkeskategori svarade 66% att de ansåg att breddinförandet är möjligt att göra. Läkarna var den yrkeskategori där flertalet av de elva som besvarade frågan svarade i nekande form, dvs. att de inte tyckte att breddinförandet var möjligt. (figur 39)

Kommentarer:

- Viktigt att systemet håller den belastning som uppstår.
- Att hela arbetsflödet måste testats innan, dvs. även remisshanteringen, labsvar etc.
- Många uttrycker att det kommer att bli problem på akutmottagningarna och intensivvårdsavdelningarna.
- Nödström borde införas.
- Cosmic borde provas på en pilotklinik med stortflöde av remisser o mängder av läkemedel.
- Viktigt att få in alla moduler i Cosmic. Saknar lösning på diabetislista.
- Några superanvändare tycker inte att Cosmic ännu fungerar på tillfredställande nivå, att det är för många småsaker som inte fungerar.
- Borde ordnas upp innan för att skapa bättre ingångsättning hos de nya användarna.

Figur 39. Antal slutanvändare/yrkeskategori som anser att breddinförandet är möjligt att göra efter den pilot som varit.

Tabell 2. Totala antalet slutanvändare/yrkeskategori som svarat på om de tycker att breddinförandet är möjligt att göra efter den pilot som varit.

Yrkeskategori	Svarsfrekvens antal	
	JA	NEJ
Läkare	4	7
Sjuksköterska	17	7
Psykolog	14	3
Kurator	10	6
Undersköterska	7	5
Läkarsekreterare	11	6
Annan yrkeskategori	15	6

37. Vad anser du är viktigt att beakta vid ett breddinförande?

Cosmic:

- att systemet fungerar tillfredställande
- borde vara färdigutvecklat innan det börjar breddinföras
- öka användarvänligheten och tillförlitligheten
- rätta till alla de fel som påtalats från pilotklinikerna
- gör en djupgående funktionsutvärdering
- arbeta fram bättre mallar, rubriker etc.

Utbildning:

- djupare och mer information om de olika modulerna respektive funktionerna
- många repetitioner
- praktisk uppföljning i t.ex. grupper från samma yrkeskategori
- mer tid för övningar och träning
- gör utbildning efter behov

Förberedelse:

- säkerställ att arbetsflöden är tydliga och att olika personalgrupper vet vad de ska göra
- förankra systemet i verksamheten
- arbeta med sökorden i verksamheten innan införandet
- säkerställ att rätt personalkategori är med och gör arbetsflödena på arbetsplatsen så att det stämmer med Cosmic
- checka/testa att datorerna håller rätt status och att nätet fungerar

Övrigt:

- behov av mer förberedelsetid utan högt patienttryck
- för kort tid projekt MedNet hade support
- ha med varje person från varje yrkeskategori vid framtag av arbetsflöden och att implementera dessa och justera
- viktigt att läkargruppens åsikter diskuteras och arbetas med så att de är med o utbildar sig o jobbar för möjliga förändringar/justeringar som behövs
- gör en synlig handlingsplan för alla de synpunkter, problem som framkommit, organiserar uppföljningstid för frågor som uppkommit, tid
- avsätta tid för att lära sig systemet utan allt för högt patienttryck.
- viktigt att påtala slutanvändarnas eget ansvar

Support:

- alltid nåbar via telefonkontakt
- att det finns fler superanvändare o att dem får kontinuerlig kunskap om förändringar som sker
- mera stöd från Cosmic-kunnig personal

38. Övriga synpunkter på Cosmic och den pilotdrift som skett.

Alla synpunkter på Cosmic och pilotdriften har tagits med. Dock återges en sammanfattande synpunkt när liknande svar getts.

- Irritation på att utvärderingen sker en andra gång.
- Cosmic svårt att lära – svårt att få alla att skriva rätt information på rätt ställe. Rubrikerna är nog mer riktade annan yrkeskategori.
- Utbildningen skulle kunna skett lite mer professionellt.
- Fördel att endast använda Cosmic och samtliga moduler istället för att använda portalen.
- Våra synpunkter bör beaktas.
- Supporten varit för dålig – många fel som påpekats blir inte åtgärdade.
- Varit svårt att uppamma entusiasm att arbeta med Cosmic.
- Katastrofalt att binda upp hela världen mot ett system som är så dåligt.
- Pilotdriften skötts amatörmässigt – inget förtroende för projekt MedNet då de inte tar synpunkter från superanvändare respektive läkare på allvar.
- Ett lyft att få tillgång till datorjournal men trist att systemet är tungrott.
- Kallelser är fortfarande inte användbara.
- Det var trassligt i början, nu dock bättre.
- Svårt att under piloten få till ändringar av det som inte passat.
- Saknar funktionen att kunna skicka meddelanden i Cosmic till andra behandlare.
- Det har varit tufft att få till det och samtidigt ha full verksamhet.
- Bra att veta titel på den person som dokumenterar.
- Synd att alla verksamheter inom landstinget har samma datorsystem.
- Konstigt att vi inte fick lämna synpunkter innan man gick vidare med breddinförandet på medicinkliniken.
- Fortfarande inga strukturerade manualer.
- Önskar en utvärdering med fokus på funktionalitet i Cosmic.
- För dålig planering innan införandet på sekreterarsidan.
- Tagit emot mycket energi från egen verksamhet. Kan ändå se positivt på det i längden.
- Sjukvårdspersonalen blir mer och mer administratörer.
- Det borde gå att ta fram mer statistik med hjälp av Cosmic.
- Mycket jobb innan vi kom på bra arbetsrutiner i och med Cosmic.
- Dåligt stöd från Västerås. Ifrågasättande om kompetens att
- Vid flera tillfällen har vi inte kommit in i Cosmic – så får det inte vara.
- Både fördelar och nackdelar. För undersköterskorna har det blivit lättare medan sjuksköterskorna har mycket mer att jobba med.
- Många äldre har svårt att lära sig systemet.
- Det är frustrerande då man har frågor som man inte får svar på.
- Mycket ”klickande” i olika moduler.

- Stavningsprogrammet är uselt.
- Mycket datakrångel.
- Synd att vi inte fått vara med och påverka och att våra synpunkter inte tagits del av för att göra Cosmic mer användbart.
- Lång resa.
- Mycket av flöden och arbetssätt vi diskuterade i början ändrades till driften började.
- Många småsaker ej hunnit justeras än.

Jämförelse mellan UTV 1 och UTV 2.

Tabell 3 visar procentuellt antal slutanvändare som svarat med hög instämmandegrad i utvärderingen som gjordes slutet av 2008 (UTV 1) och den föreliggande utvärderingen (UTV 2). Med hög instämmandegrad räknas här de som svarat med instämmandegrad 4, instämmandegrad 5 och instämmer helt på samma fråga. Inom parantes visas det totala antalet respondenter per fråga exklusive de som svarat "Kan ej besvara". Den sista frågan hade svarsalternativet ja/nej. I tabellen nedan anges de som procentuellt svarat Ja på frågan.

Tabell 3. Procentuella antalet slutanvändare/utvärdering

Frågor	UTV 1	UTV 2
Jag har fått tillräcklig information.....	81% (139)	78% (152)
Jag har fått tillräcklig utbildning....	75% (140)	80% (152)
Inför pilotdriften var verksamheten tillräckligt förberedd.....	51% (122)	48% (133)
Jag kan i Cosmic dokumentera det jag behöver...	65% (139)	70% (151)
Jag hittar i Cosmic den information jag behöver....	59% (139)	67% (153)
Via Cosmic kan jag ta fram översikter jag behöver	64% (127)	63% (131)
Det är lätt att navigera i Cosmic	52% (133)	55% (148)
Jag är familjär med den nya sökordsstrukturen...	57% (133)	64% (144)
Patientsäkerheten har ökat.....	61% (97)	57% (108)
Tycker du att Cosmic stödjer dig i ditt arbete på en tillfredställande nivå?	70% (131)	66% (146)

Analys och diskussion

Analysen och diskussionen tar avstamp i den första utvärderingen (UTV1) med skillnaden att denna utvärdering (UTV2) fokuserar på yrkeskategorierna. Beskrivande analys har gjorts och i vissa fall har även statistisk analys med chitvåstest gjorts.

Svarsfrekvensen är likartad i de båda utvärderingarna, dvs. 71%(UTV2) kontra 68%(UTV1). För slutanvändarna som grupp skiljer sig inte svaren mellan UTV1 och UTV2 där samma fråga ställts. Enkätmetoden förefaller ha en god validitet.

UTV2 visar dock att det finns skillnader i hur yrkeskategorierna upplever pilotdriften. Inga signifikanta skillnader kan dock påvisas då antalet respondenter var för lågt. Läkarna är den yrkesgrupp som skiljer sig mest från de andra yrkeskategorierna rörande hur deras kapacitet att ta emot patienter påverkats negativt samt avsaknaden av att den minskade kapaciteten ännu inte återställts. Läkarna är även den yrkesgrupp som har störst svårigheter med att dokumentera i Cosmic, upplever stora svårigheter att ta fram översikter och önskar att Cosmic skulle ge tydliga felsignaler vid felinmatning. Läkarna tyckte också, tillsammans med sjuksköterskorna, att Cosmic inte stödjer dem tillfredställande och sju av åtta läkare ansåg att ett breddinförande inte är möjligt att göra efter piloten.

Det är anmärkningsvärt att några läkarsekreterare upplevde att de hade mycket låg kunskapsnivå gällande Cosmic i jämförelser med en van användare från deras egen yrkeskategori. Samma gällde i viss mån sjuksköterskorna. De läkare som besvarade frågan visade istället på en mycket hög kunskapsnivå.

Sett till slutanvändarna som grupp tyckte 66% att Cosmic stödjer dom på en tillfredställande nivå och att ett breddinförande är möjligt att göra efter pilotdriften. 85% vill inte gå tillbaka till hur de arbetade innan men kommenterar att Cosmic behöver förbättras och att de är besvikna över hur Cosmic fungerar. Slut användarna är dock nöjda med den information och utbildning som gavs inför pilotdriften och väldigt nöjda med den support som superanvändarna ger. De önskar dock förbättringar av Cosmic och att få kontinuerlig utbildning och träning under en längre tid. Många tyckte att Cosmic har hög inlärningsströskel, ologisk struktur och upplevs av några som ett icke färdigutvecklat system. Några tyckte att de fortfarande inte har fungerande rutiner och saknar manualer för alla funktioner. Många slut användare var familjär med sökordsstrukturen men saknar flera sökord och menar att sökordsstrukturen inte passar den kliniska vardagen.

Slutanvändare uttryckte att det varit svårt att påverka projektet MedNet inför och under pilotdriften att ta hänsyn till deras synpunkter angående hur Cosmic kan förbättras. Det är viktigt att beakta de synpunkter som kommit fram under utvärderingarna. Även om pilotdriften av Cosmic visar på många fördelar så finns ett stort antal svagheter angivna framförallt bland läkarna. För att Cosmic ska fungera optimalt bör dessa svagheter åtgärdas.

6. Referenser

Ref 1. Cosmic pilotdrift, Utvärderingsrapport, eHälsainstitutet 2008-12-17